

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HELYETTESEK:
6-hasábos postai sors egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Vasárnap, december 7.

Mai számunk főbb közleményei:

- Veséreltek: ingyen kenyér.
- A képviselőház ülése.
- Egyről-másról. Irta: Lux Terka.
- A kosaras asszony a törvényszék előtt.
- Berlitz és a magyar iskola.
- A textil-gyár szubvenciója.
- Fölmentés az esküdtéséken.
- Utca a ligeten keresztül.
- A farsang.
- Lees-e villamos?
- Aentalos Sándor hamvai idehaza.
- A városatyá-választások.
- Kenyeret kérünk!
- Ajándék a királynak.
- Bülszeder Györgyöt letartóztatták.
- Az új templom belseje.
- A hattonyai Török-Szakad.

Ingyen kenyér.

Arad, december 6.

Az aradi jó szívekhez fordulunk ismét. Az emberszeretet, az irgalom, a könyörület nevében szólunk hozzájuk. Ha még nem halt ki az érzés az emberi szívből, ha a nyomor még kelthet szánalmat, kérő szavunk nem hangzik el pusztai szózatként. Gondoljuk el a helyzet rettentő voltát, gondoljuk el annyi embertársunk inességét és szenvedését!

Beköszöntött a tél zordonsága. A munka kevés, a kereset megcsökkent, vagy megszünt. Alacsony, roskatag hajlékokban, a

pincelakások összezsúfolt lakói közt ijesztő rémként jelent meg a nyomor. Az emberek fáznak és éheznek. Nincsen az emberi szenvedések között türethetlenebb s kinosabb, mint az éhség. Mily borzasztó látvány az éhező agg, az éhező nő és gyermek, a munka híján kenyér nélküli férfi, kinek arcáról felénk ri az inség ólom-sűrűsége!

Nem fordulhatunk el tőlük részvétlenül, vannak még szent és elmulaszthatlan kötelességeink. Emberek vagyunk; büszkélkedünk, hogy van szívünk; szeretünk arra hivatkozni, hogy Isten képmására vagyunk teremtvé. Isten a jóság maga, úgy nekünk is a jóság legszebb diszünk.

Hallgassunk tehát a kötelesség szent parancsszavára!

Adjunk az éhezőknek ingyen kenyeret!

Nyissuk meg az ingyen kenyér-osztó boltot, hogy kapjon kenyeret, a ki éhezik, hogy legyen betevő falatja a sok gyámsoltalan aggnak, gyöngé nőnek és éhező gyermeknek.

Adjunk abból, amit Isten adott! Nem leszünk szegényebbek, ha fölöslegünkben adunk és emberies érzéssel cselekszünk, ha a magunk nagyobb igényeit szorítjuk szűkebbre. De érzéketlenek nem maradhatunk. El nem utasíthatjuk magunktól, a mit isteni és emberi törvény szerint elutasítanunk nem szabad.

Az aradi közönség mindenkor megérté a jó szívnek titkos sugallatát. Sohasem fogadta a rideg közöny fásultságával, ha nemes tettekre serkentették, ha a jótékonyosság esdeklő szavát emelte fel hozzá.

A mult példái fényesen igazolják az aradi polgárság eme emberies gondolkodását és jó szívét. Már két ízben kimutatta áldozatkészségét, fentartotta a tél legzordonabb időszakában hónapokon át kenyérszító boltját és büszke öntudattal emlegethették az egész világ előtt, hogy Aradon hónapokon át nem volt éhező ember.

Most újra hív a kötelesség szava. Nem zárkozhatunk el előle. Az irgalom és könyörület nevében szólunk Arad városa polgárságához, ne vonja meg filléreit az éhezőtől. Adakozzék kiki tehetségéhez képest, hogy legyen kenyere annak, a ki reá szorult, a ki éhezik. Ne bántson még az se, ha itt-ott talán a kevésbé megszorult keresné a könnyen hozzáférhető falatot. A ki azzal a karaj kenyérral beéri, az mindig megérdemli, hogy kapjon is. Meg fogjuk nyitni néhány nap múlva azt a boltot, hol a jótékonyosság kenyér-alainizsnait fogjuk osztogatni. Nem lesz abban oltár, sem zsolozsma és mégis istennek temploma lesz a hajlék, mert az irgalom osztogatja benne az éhező embernek a betevő falatot.

Arad városa polgárai, gondoljunk a se-

TARCA

A hétről.

Katona-nóta.

Tollam pihent, tintám beszáradt,
Lábam masirozásba fáradt;
Az ajkamról — két hónap óta —
Nem hangzott, csak katona-nóta.
A Katiról, ki szerelmes nagyon,
S a bakát lesi minden szombaton;
Mogy: míg a népek a templomba járnak,
A bakának miért nincsen vasárnap;

A kaszárnyába' hogy beállt a csend,
Ferenc Jóska álomban megjelent;
S én kértem őt, alázattal esengve,
Mogy bakának lányokat is vegyen be;
... Megfogadtam a szakaszvezetőt:
Mogy minden baka tartison szeretőt;
S ha van, a kapitányától se féltsé,
Oda ne adja három csillagért se.

És mégis, — míg az angyalbört viseltem,
Parancsnak ellen is azt sugta lelkem:
A boldogságnak bár nincs híja semmi,
De katonának nem jó mégse lenni.
S ki föl váltott ezen a poszton engem,
Katonadalba annak megizentem:

Könnycsöngő, kartárs,
Rímeket csinálni;

Héj, de nehéz a szegény bakának
A szakaszban állni . . .

S a hétről való verselésben
Hogy újra rám került a sor,
Fülemben még a sok vezényszó,
S még rajtam a katonapor.
Ki a katonasort kijárta,
— Mi az oka, keresse más —
Marad azon valami furesa,
Valami, ami katonás.
Az olvasó is nézze el, ha
Magyar királyi lesz e dal,
Ha megszólal valami benne,
Ami a katonára vall.
Ha ezt mondom a gondolatnak,
Amíg az ihlet tűzbe hoz:

Vigyázz!

Rímek rendezésbe szaba—dost!

Katonának el nem viszik
Aki pap,
Oldalfegyvert, töltegytáskát
Soh'se kap.
Nem tudja meg, mi az osztás,
Bajszonai,
Fülhasító vezényszókat
Soh'se hall.

Gyöngyöletről Mangra Vazul
Se tudott,

Egy kommandó néki mégis
Kijutott.

Temesvárról vezényelték

S bűt okoz:

Hátra arc! — a püspökségtől

Vissza—hozz!

Hogy végigjárja a nézőteret,
Zilahi Zsöl kesergésnek ered.
A hová néz: üres a szék, a pad,
A színházra a deficit tapad;
S míg búsul: egy vágy kel életre benne:
O, bár egy estén generális lenne,
S a publikum egy brigád katona,
S hol rács mögött a Gonda otthona,
Kardjával a pénztár felé mutatna,
S a publikumnak ily kommandót adna:
Oda brigád, aki áldója van:

Roham!

Elmondható:

Rossz annak, aki bankigazgató,
Akármekkora tantiémje van,
A vagyona bizonytalan.
Ha görbe kőz a bank-Wertheimbe nyúl,
S pár százezer hiánynak bizonyul,
Olyan a bankigazgató, szegény,
Akár a hátsó sorban álló közlegény.
A részvényesek vezényszava ez:
Itt a hiány, igazgató —

Fedez!

Fergács.

gényekre és árvaakra! Az özvegyek és aggok se maradjanak kenyér nélkül. Gondoljunk munka és kereset nélküli embertársaink nyomorára!

Az adományok gyűjtésére készséggel vállalkozik lapunk szerkesztősége. Nyilvánosan fogjuk nyugtatni az adakozók névsorának közzétételével a beérkezett adományokat és pontosan be fogunk számolni minden ténykedésünkkel, mely az ingyen kenyér-osztást illeti.

A kenyérosztó bizottság.

A miniszterelnök a királynál. Széll Kálmán miniszterelnök holnap este Bécsbe utazik, hogy a vámpolitikai szituációval összefüggő és egyéb kérdésekről jelentést tegyen a királynak. A miniszterelnök hétfőn este tér vissza Budapestre s kedden részt fog venni a képviselőház ülésén.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 6.

Az ülést ma a szokottnál is később nyitotta meg Tallián Béla alelnök. Kíváncsian kuttatták az okát, a míg végre kiderült, hogy a miniszterelnököt várták, a kinek sok dolga volt az ülés előtt.

Némi kedélyeskedés után ismét napirend előtti felszólalással kezdték meg a tárgyalást. Kossuth Ferenc a német vámtarifa miatt aggodalmaskodott és Széll Kálmán miniszterelnök sietett megadni mindama felvilágosítást, a melyet a jelen helyzetben a kormány adhatott.

Ezután a Ház egyszerre megürült. A képviselők jobbról és balról kisétek, holott a nap hőse, az országos hírre verődött Nessi Pál szólalt fel, de politikai nézetére nem sokan voltak kíváncsiak. Csak a zsufolásig megtelt karzat hallgatta Nessit, a ki a karzatnak is beszélt jó két és fél óráig.

E közben érkezett a terembe Apponyi Albert gróf, a kit siettek meggratulálni. A miniszterelnököt kereste, a kivel egy padban elvonulva, hosszasan értekezett az ülés további rendje tárgyában. Mert az a kérdés, ha tovább is obstruálnak, meddig tartson az ülés.

Részletes tudósításunk a következő:

Visszajön.

Írta: Erdős Renée.

Kora reggeltől tartott az izgalom. Marit megszüdték, mert későn kelt és elfelejtett befűteni a fürdőszobába. Holott csak hat óra múlt és még lámpa égett a konyhán, lévén sötét, ködös novemberi reggel.

— Az újságok itt vannak-e már? — kérdezte az urnő.

— Ilyen korán még nem hozzák — hangzott a válasz élesen, szemrehányón, jelezve hogy a késői fölkelés miatt való szemrehányás éppen nem volt indokolt. Aztán előkerült a teaszál a számovárral, a kis japán cukortartóval, melynek födelén kedélyesen bólogatott a kis pagoda.

— Poros — mondta az urnő, végighuzva rajta mutatoujját és a világosság felé tartva.

— Dehogy is poros — illelkenkedett a nagy szolgáló asszony. Rosszat tetszett álmodni.

— Ne felelj! A rumot.

— Rosszu kezdődik a nap — mormogott a cseléd, — Csak már este volna.

— A kis tükröt. Add csak!

Ugy borzasan, kissé bágyadtan a nehéz álomtól, belenézett a tükörbe.

— Jó reggelt, köszönt mosolyogva önmagának. Ma szépnek kell lenni. Ma nem szabad haragudni. Visszajön.

A kis szekrény fiókaiban, ahol mindenféle apró asszonyi tárgyak voltak, soká elbabrált. Kis fehér tégelybe benzoet és rozsvizet öntött többet a szokottnál, bár nem akarta, csak úgy

(Napirend előtt.)

Elnök: Tallián Béla, alelnök.
A kormány részéről jelen voltak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Wlassics Gyula és Drányi Ignác miniszterek.

Elnök fél 11 után nyitja meg az ülést.
Neumann Armin eladó beérjeszti a konzuli biro-ágró szoló jelentést.

Maróthy László: T. Ház!
Felkiáltások a szélbalon: Ahá, itt van Maróthy! A mar di! (Derűtség.)

Elnök csendet kér.
Rakosi Viktor: Rossz emlékek!

Teleki Sándor gróf jegyző jelenti, hogy Benedek János az állami tisztviselők fizetése és a szolgálati pragmatika tárgyában, továbbá a s. a. ujhelyi honvédtisztek dolgában akar interpellálni.

Felkiáltások a szélbalon: Botrány! Botrány!

(A német vámtarifa.)

Kossuth Ferenc a napirend előtt felszólalva, pártja nevében utal arra a körülményre, hogy a német parlamentben a többség erőszako-kodása következtében valószínűleg elkészülnek a német vámtarifával, és ez esetben fel fogják mondani a külföldi kereskedelmi szerződéseket. Ausztria-Magyarországot ez készületlenül találja és fegyvertelenül állana szemben a felfegyverzett Németországgal.

Rakosi: Kedves szövetségeseinkkel.

Kossuth: Ily körülmények között méltán várhat nemcsak pártja, de az egész ország felvilágosítást a kormánytól, hogy mit szándékozik tenni arra az esetre, ha a német kereskedelmi szerződést felmondanák? (Helyeslés a szélbalon.) Mert az önálló vámtarifát a mi parlamentjünk már idejére törvényerőre sem emelhetik. Feltevé, hogy a magyar parlament január 1 g le is tárgyalná azt, Ausztriában ez ki van zárva. (Igaz!)

Ő és pártja bebizonyították, hogy respektálják a parlamenti modort és a mi tárgyalásainkat össze sem lehet hasonlítani az osztrák, vagy más külföldi parlamentekkel. Ő köteles ségének tartja figyelmeztetni a kormányt a bekövetkező veszélyekre. Ő úgy látja, hogy a közös vámterületet, miután a vámszövetség létre nem jöhet, nem lehet tovább fenntartani. (Zajos helyeslés a szélbalon.) És miután Ausztria és Magyarország között semmiféle állandó viszony nincs, aligha hajlandók velünk a külföldi államok olyan szerződést kötni, a mely reciprocitáson alapulna, hanem reánk mindenesetre kedvezőtlenebbek lesznek a szerződési feltételek. (Igaz! Ugy van! a szélbalon.) A kormány állásfoglalásától függ az ő párjának állásfoglalása. (Zajos helyeslés a szélbalon.) Ok mindenestre meg fogják védeni a haza érdekeit és teljes erővel fognak harcolni a kormány el-

lentétes ténykedéseivel szemben. Ezeknél fogva követeli, hogy a kormány az általános magyar önálló vámtarifa javaslatot sürgősen terjeszse be, mert ez év végeig ez a javaslat megszavazható lesz. (Helyeslés.) Mondja meg a kormány az uralkodóknak, hogy nem lehet az, hogy az uralkodó éppen annak az országnak a szégyenedését tűrje, amely loyálisabb, mint a másik állam. Az ország érdekében kér tehát felvilágosítást, mert csak a haza érdeke lebeg előttük. (Eljenzés a szélbalon.)

(A miniszterelnök válasza.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Kossuth a bátorság hiányáról beszélt. A bátorság nemcsak abban van, hogy beugorjunk az árokba, hanem abban is, ha ki tudjuk az ugrást kerülni és óvatosan járunk el. (Elnök helyeslés jobbról.) Kijelenti különben, hogy joga van Kossuthnak megtudni a kormány álláspontját és amikor ily fontos ügyben tárgyilagosan felvilágosítást kér, abban nem lát ellenzéki viselkedést. (Tat-szés.) Az ellenzéket mindig számba vevendő tényezőnek tekintette és amikor Kossuth nyugodt parlamenti modorra hivatkozik, abban neki (Széllnek) is része van. (Elnök helyeslés.) Ennek ő is örül és igyekszik a parlamenti modort arra a nivóra emelni, amely méltó hozzánk. (Zaj a szélbalon. Helyeslés jobbról.)

Kossuth Ferenc: Önök nyugodtan hallgatnak, mi nyugodtan beszélünk! (Zaj)

Széll Kálmán miniszterelnök: Mi sem vagyunk automaták, amint azt Kossuth magáról és pártjáról mondta. (Ellenmondás a szélbalon.) Mi is gondolkozunk és gondolkozva cselekszünk. (Elnök helyeslés jobbról.)

Már most magára a dologra rátérve, kijelenti, hogy amíg bevégzett dologgal és tényekkel nem állunk szemben, amíg a német és általában a külföldi helyzet tisztázva nincs, addig a kormány követendő eljárásáról nem nyilatkozhatik.

Felkiáltások a szélbalon: Már tisztázva van! Már elre látható!

Széll Kálmán elnök: Dehogy is van tisztázva! S mmi sem tudható előre! Ki áll jót a bekövetkező eseményekért? Csak annyi bizonyos, hogy a német parlamenti helyzet sürges bennünket arra, hogy Ausztriával való viszonyunkat tisztázzuk és a kormány azon is van, hogy ez mielőbb megörténjen.

Első sorban is nem bizonyos az, miként Kossuth állította, hogy Ausztriában a vámtarifát nem lehet idejére elvégezni. (Zajos ellenmondás a szélbalon.) Hatalatlan tiltakoznak ez ellen, azért ez így van, hiszen az önálló vámtarifát csak be nyújtani kell most, a tárgyalásra még egy esztendő van, mert hiszen csak 1904-be kell az új szerződés. (Elnök helyeslés.) A felmondási jogot biztosítottuk és az idő még

önkéntelenül. Kis csonkanálal kevergette és azon veite észre magát, hogy énekelget.

A víz tejszínné lett a medencében, a mint a folyadékot hozzáöntötte. Puhá és illatos.

Azután következett a reggeli. Soká tartott és bőséges volt. A szolgáló, az erős falusi gyomrával borzadva nézte.

— Nem tudnám ezeket a dolgokat enni, meghalnék, — mondta és látszott az arcán az iszonyat.

— Erredj ki és ne nézd, — mondta a leány és a tejszínt a méz közé öntötte, abból csinált furcsa kis kutyvalékot. A kis olajos halak nagyon izlettek. Abból megevett háromat. Hozzá ugyanannyi apró vajaspogácsát.

Aztán felöltözött.

Valami történt, gondolta a szolgáló, aki jobban felt a jókedvétől, mint a szomorúságától. Tudta, hogy ilyenkor szeszélyes, igazságtalan, követelő.

— A délelőtti séta ma elmarad. Egyáltalán beszűntetem. Nincs semmi értelme, hogy ott künn kószáljak a hidegben, az erdőn. Te persze bánod is, na az orrom piros és félig megfagyva érkezem haza.

Még a délelőtti folyamán jött hozzá egy asszony ismerőse. Szép, erős, a negyven felé tartó asszony, aki különös titkokat bizott rá, amik fölött aztán sokáig gondolkodott.

A barátnő nem régiben szakított az özvegyi élettel és a második férj igen szeretetreméltónak bizonyult. Talán fiatalabb is volt pár évvel az asszonyánál, amit az, csodálatosképen

nem tagadott le, sőt mintha büszke is lett volna rá egy kicsit.

— Az emberkém — szokta mondani édes mosolygással, amit a huszonkét éves leány igen izléstelennek talált, de azért mindannyiszor megbocsátott érte. Hogy megint bizalmas ügyeket kellett végighallgatnia: maga is belemelegedett a közlekenységbe.

— Oly különös — mondta, hogy az ember néha megérez bizonyos eseményeket, amik elkövetkeznek. Látta, pár nap óta olyan különös dolgok történnek velem. Álmodtam egy idegen urról, akivel egyszer beszéltem. Rossz volt és boszantó és kénytelen. Alig vártam, hogy fölébredjek. Aztán megint más. Minem az utcán és elfelejtettem hova készülök. Találomra betoppanak egy ismerősműhöz. Gondoltam, végre is: látogatób indultam. Mind-egy, akárhova jutok. S képzelje, ép odá kellett volna mennem. Vártak. De ez mind semmi. Színházban vagyunk és a hátam mögött valaki egész hangosan a nevemet mondja. Visszafordulok. Csupa idegen arcok. Egyetlen ismerős se volt a közelben. Visszahelyezkedem a székembe és nézem a színlapot. Az ördögbe! Másodszor is. És megint senki. Akkor töröm a fejem: hogy kinek a hangja is lehet ez? És eszembe jut valaki, akit egy időben sokat láttam. Két éven keresztül majdnem minden nap s akire ennélfogva igen jól emlékezem. A hangja. Az ő hangja. Képtelenség, hogy más valakié legyen. És felemelem a látszóvetemlő nézek jobbra balra s ime ott ül egy páholyban a színház ellenkező oldalán, a lehető legmesszebben tőlem.

nem pergett le. Az önálló vámtarifa ugy van tervezve, hogy Magyarország érdekei abban keletleg meg vannak óva (Zajos helyeslés jobbról) és az ország nem fog fegyvertelenül állani Németországgal szemben.

(A vámszövetség.)

Szell Kálmán: A mi már most a vámszövetségrel illeti, idézi a törvény idevonakozó szakaszát, a melyből világosan kiderül, hogy 1907 ig vámszövetség nélkül is köthető szerződés, csak 1907 en (ul nem szabad szövetség nélkül szerződést kötni. (Ugy van, ugy!) Épen ez a vívmánya az idezeit törvénynek, hogy a külföldi szerződések is összeválnak az osztrák szerződéssel. (Élénk helyeslés)

Kossuthnak arra a bivatkozására, hogy az urakodonak szólania kell, hogy ne engedje az országot elszegényedni, imputáció az urakodonak és a kormány ellen. (Zajos helyeslés.) Kijelenti, hogy máta a parlamenten van, 30 év óta, mindig a meggyőződését hirdette, fenn és fenn (Zajos helyeslés. Taps és helyeslés) és az ország érdekeit tekintetbe első sorban. A korona viselőjét pedig nem kell sohasem figyelmeztetni az ország érdekeire, mert ő azokat mindig szívén viseli. (Zajos eljenzés.) Én akarta megjegyezni. (Hosszas eljenzés jobbról.)

(Az indemntit.)

Nessi Pál: A kormánynak mindenestre kötelessége az országot oly helyzetbe hozni, hogy a német vám tarifa elkészüléséig mi is kézzel legyünk tarifánkkal és fegyvertelenek ne legyünk, mert küönben az ország a legnagyobb gazdasági veszedelenbe jut. A függetlenségi part azért tárgyalja hosszan az indemntit, mert nem lát garanciát az 1899. XXX. t. cikk világos értelmezésére és mert ugy látja, hogy a kormány elodázza a gazdasági önállóság megkintését. Önálló vámterület nélkül nem boldogunk és ha anyagilag tökre menni nem akarunk, ha ipart akarunk teremteni, ugy az önálló vámtérület felkelt állítani a törvénynek szerinök való magyarázata szerint már a jövő évben. (Tetszés a szél balon)

(Benedek interpellációja.)

Szünet után.

Benedek a pénzügyminiszterhez intézett interpellációjában azt kérdi, miért nem terjesztette elő az állami tisztviselők fizetésemelésére vonatkozó javaslatot? Kérdi továbbá, hogy a szolgálati pragmatikát mikor lépteti életbe s a tisztviselőknek miért nem fizetik ki aácsnyra a kiállításba helyezett három millió koronát?

Lukács pénzügyminiszter azzal felel, hogy a kérdések őt allandoan foglalkoztatják s azt hiszi, hogy még karacsony előtt beterjesztheti a javaslatokat. A három millió koronát az idén

feltétlenül ki fogják utalni s abból a kisebb rendű tisztviselőknak jut a tekintélyesebb rész. A szolgálati pragmatikán most dolgoznak s mihelvt kész lesz beterjeszti a H. zhoz.

Benedek és a Ház általános helyesléssel tudomásu vették a pénzügyminiszter válaszáat.

Elnök jelenti, hogy a miniszterelnök indítványt tett az üléseknek délután 3 óráig való meghosszabbítására.

Az indítvány fölött minden vita nélkül fognak szavazni

TÁVIRATOK.

A „leszerelés”.

Páris, december 6. A kamara mai ülésén tartott beszédében *Caillaux* azt mondotta: A brüsszeli egyezményben a fenyegető trusztokkal szemben európa védekezésének első tényét látom. Ez az egyezmény gazdasági leszerelés és kívánom, hogy más leszerelések is kövessék. *Ribot* válaszában azt mondotta: Fejtözetéseire csak azt akarom megjegyezni, hogy kételkedem benne, hogy a hadügyminiszter ezen a helyen egyhamar indítványt fog benyújtani a leszerelésre vonatkozólag.

Az angol iskola javaslatát.

London, december 6. A felsőház két napi tárgyalás után 147 szavazat többséggel második olvasásban is elfogadta az iskola-javaslatot. A vitában résztvett a devonshirei herceg, *Spencer* és *Rosebery*. Az utóbbi keményen támadta a kormány indítványait, különösen az önkéntes adakozással fentartott iskolákra vonatkozó rendelkezést. Az mondotta egyebek között, hogy a kormány nemzeti törvény helyett olyan törvényt alkotott, a melynek következményei károsatosak lesznek.

Egyről-másról.

(*Filippika a kivégzés ellen. — Halálbüntetés helyett fegyház. — Mindent nyilvánosan! — Emberbecsüles. — Macska-kiállítás.*)

Irta: **Lux Terka.**

Budapest, december 6.

Rossz kedvvel fogok az iráshoz. Tele van a lelkem keserőséggel és borzalommal, mint ahogy azt hiszem, Magyarországon minden érző ember lelkében hasonló érzések vibráltak a kolozsvári kivégzés napján.

— No, no. Csak hangulatról van szó.

— Félelmesek az olyan hangulatok, amelyek két óráig tartanak és amikor már egy időre megszűntek: újból kezdődnek. Válla csak be, hogy szereti és ezzel végre. Végre is nem tehet okosabbat, mintha őszintén önmagával szemben. Az ilyen keserves dolgokba — ha már megvannak — bele kell nyugodni. Ez a mi rendeltetésünk. Jó napot.

Kisuhogott a szobából, még egyszer visszamosolyogva. A karmantyujából nehéz angol parfüm áradt szerteszét s ott imbolygott még kis ideig a levegőben...

A délután hosszú volt. Annál is inkább, mert korán elkezdült az ebéd.

— Ne énekeljen, szolt ki a konyhába a cselédhez, a ki az edények közt babrált.

Majd megint becsengette és szidta valami csekélység miatt.

— Nekem felöltözz tisztességesen. Kendőt ne lássak a fejeden. Ha csöngetnek, ugorj, ne akkor gondolkozz.

— Jön talán valaki? kérdezte kíváncsian az asszony.

Az urnő kicsit komolyan nézett maga elé.

— Jön. Mari. Találd el kicsoda.

— Csak nem...

— De igen, igen Mari, látod én ilyen vagyok.

— Azt mondta soha többet...

— Azt mondja az ember. Mit akarsz? Nem elég volt fel éven keresztül mindig a te zsörtölődésed hallgatnom? Végre is kell, hogy megint szépen banjanak velem és szépeket mond-

— Micsoda? — kérdezi a gondolkozó ember és felüti a naptárját, megtörli szemét és ugy nézi meg, hogy hanyadik századot is irunk igazán?

A huszadik század elején volnánk, a felvilágosultság a keretet, a pszichológiai rejtélyek mindent megmagyarázó fényes századában? Szinte hihetetlen, hogyha már a tudomány, vagy a humánus társadalom nem hallatja tiltó szavát mért nem tiltakozik Krisztus nevében az ölés processua ellen a vallás? Az a vallás, akinek megváltója megbocsát a megtért bűnösnek. Elavult paragrafusok alapján, gyöngye ember hogy ítélhet Istenként, mily jognál és mily hagyományok alapján? Ha a háboru ellen békeligák szerveztetnek, ha a párbajt üldözik és büntetik, miért nyit szabad utat a törvény a saját felfogásának? Nem bűnpártolásról van szó, hanem arról, hogy a mai társadalom zászlójára művelt és érző emberek milliói írták fel a két szó: ne öl!

Tehát ha a háborut, ahol parancsszóra ölnek az emberek, vagy a párbajt üldözzük, ahol egyik ember épp ugy a maga igazságszolgáltatására öl, mint a törvény, miért nem törlik el a halálbüntetést is?

A zsidó vallásnak egyik legszebb formája az a hit, hogy az Istennek legnagyobb jutalma az, ha valakit jónak és nem gonosznak teremt. Nos, ha sajnáljuk az oszoba, értelmetlen embert, mért nem sajná hatjuk a bűnöst is? Hisz a bűn magában is szerencsétlenség s az élet végéig tartó fegyház nagyobb büntetés, mint a halál, de nem jár erkölcsi felelősséggel, nem sérti az egész társadalom érzését és nem követi el a bíró bár közvetve és más okból indulva ki, ugyanazt a bűnt, amit a gyilkos: nem öl.

Kolozsváron az állami hóhérnak nem akartak szállást adni, pedig ő semmi egyebet nem tesz, mint a bíró, aki paragrafusok parancsára öl. S abban a társadalomban, ahol ennyire megvevett a bűn megtörására fogadott és fizetett ember, akkor az a társadalom nem kívánja a gyilkos halálát, csak büntetését. És a harmadik század elején még mindig ölnek, a középkor barbarizmusával. Vajjon micsoda emóciók fogják kitörölni az emberiség szégyenkönyvéből a halálbüntetést? Mert ki lesz törölve, az bizonyos. Ahogy a rabszolgakereskedés, a jobbágy-ság felszabadítása megtörtént, ugyanigy eljön

Egy vöröshajú ur és egy csipkeruhás nő közt. Beszélget, a feje kissé meghajlik. Mosolyog. A kezét egy percre fölemeli. Főnéz. S e percben mintha megint a nevémet hallanám. Kipiruk és megrszketek. Ugy ézem, mintha csupa kisértelet venne körül. Kedves m legmosolygó ki értetek, a miket ő küldött. Eszembe jutnak egyes dolgok. Emlékek. Elfeljtem a színpadot és az egész színházat. Gondolkodom, miért is van, hogy most soha sem látom. Fél év előtt hirtelen megsokaltam a látogatásait. De miért? Volt valami oka? Bzonyára. De csodálatos, hogy most ez okra nem emlékszem. S mihelyt nem emlékszem, annyi, mintha nem is lett volna. Ha pedig semmi sem volt: nem értem mér nem láthatnám megint. Ez az ismeretes asszonyi okoskodás.

Másnap találkoztam vele. Azt mondta keresett, de nem talált otthon. Há eljöhete megint és otthon leszek-e? Azt mondtam, talán. Hogy tudjam előre? De ha ő megmondaná mikor keres? Nos — (kicsit haboztam) akkor. Hát mondiuk, hogy igen. A szívem dobogott és nem mer em ránézni. Aztán azt mondta: „miért alakoskodik, mikor tudja, hogy szeret?”

Furcsa dolog nemde? És ma — várom. A negyven éves nő a keztyűjét gombolgatta. A nagy bergere kalapján megrezdültek a tollak. Felállt, bucsuzott.

— Nem kell játszani ezzel a dologgal, mondta a tapasztalt nő óvatosságával. Az ember addig tekint tréfának bizonyos dolgokat, a míg aztán észrevétlenül komolylyá, súlyossá válnak, agyonütik.

Janak nekem. Ne lépj olyan bangosakat, ha a szobában jársz és ne fordulj olyan nagyokat a szoknyaiddal, érted?

... Az idő lassan telt.

Négy órakor már sötét volt. Meg kellett gyújtani a lámpákat. Künn a folyosón hangosan tanácskoztak a viceházmester meg a takarítóné, aki a harmadik emeleti hivatalnokhoz járt. A borecet készítéséről beszéltek, s nyilván maguk sem tudták, hogy került szóba.

— Amikor már kiforrta magát, megint ráöntik a hort — magyarázza a vice.

Az asszony azt mondta, kovászt is szoktak hozzá venni.

A házmester szakértői fensőbbiséggel leintette a kezével az ügyet s a bajusza alatt gúnyosan mosolygott.

Aztán csönd lett. Nagy, buta csönd az egész házban. Senki se beszélt. Senki se járt a lépcsőkön. Egy percre elaludt az élet.

A leány izgatottan járt föl és alá a szobában.

Egy fogadás jutott eszébe, amit félve tett, ugyanily lázas, ideges érzések közt. Akkor megállt a szoba közepén és ünnepélyesen szolt magában:

— Soha, soha többé nem fogjátok őt látni, te karosszék, te lámpa, te tükör, kis zsámoly, soha, soha.

Most szégyenkezve, könyörgő pillantást vetett külön-külön rájuk, ugy mondta:

— Bocsássatok meg! Visszajön...

az ideje ennek a lelket sértő, vad megtorlásnak is, hogy: szemét szemért.

Mivel pedig ugyis sötét hangulatban vagyunk, maradjunk meg végleg is e tónusban, csak egy kis nüanszet engedjünk meg a dolgokban. Egy meghívó fekszik előttem az asztalomon, amely hírül adja, hogy a fővárosi szegény gyermekkert-egylet 300 védencét fogja ünnepélyesen, tehát nyilvánosan felruházni. És ezt nem csak ez az egylet, de mindegyik és mindenütt így csinálja: nyilvánosan.

Egy elsőrendű író ünnepi beszédet mond, egy elsőrangú művésznő szaval és a szegény gyermekek felvonulnak és játszanak s a művelt közönség jól mulat mindezen.

Az egyleteknek és gyerekeknek szükségük van erre a művelt közönségre, hogy lássanak, szórakozzanak s ebből kifolyólag adjanak, de azoknak a szegény gyerekeknek semmi szükségük nincs arra, hogy a nyomoruságukat anynyi szem előtt mutogassák.

Hiába, hiába, nincs még teljes világosság a földön és sok minden nincs jól beállítva a világ keretébe. Az emberek mindent magukért tesznek, még azt is, amit másokért tesznek. Az adakozás művészete csak teória és senki se akarja véka alá rejteni a szívet és a pénzét.

Vajjon mikor fogják már az emberek egymást megbecsülni? Talán akkor, ha végre meglátják egymást. Ha majd felülről lefelé s alulról fölfelé látnak. Akkor majd megváltozik a világ képe, a politika, születnek nagy emberek és nagy eszmék s nem táncolják a maguk kis apró tojástáncát. Akkor majd új pergamenlapok kerülnek a törvényházak tékáiba, ember-ségesek és szeldek, mert nagy bűnök se lesznek. De lesz sok ingyen-iskola, az elmék tisztulnak, a szívek nemesülnek s fiatal ambiciózus lelkek nem fognak fegyvert maguk ellen a kenyérvágyban, nem lesznek lélek eladások, sikkasztások, lenézett és megvetett bűnös asszonyi egzisztenciák, mert az emberek meglátják és megértik egymást.

Hohó, most veszem észre hol nyargalászom, az utópiáknak micsoda mesebeli utjain! Jó Isten, de sok bitófát állítanak még fel addig, de sok fegyver fog elsülni és de sok lélek fogja elsiratni a maga szép álmát!

Tehát csak maradjunk még szorosan abban az időben, amikor az emberek nem akarják egymást meglátni és csak saját magukon esodálkoznak, mint a macska-kiállítás az egész kék szemű siámi macskák, amint egy elegáns kisasszony elébük tartotta a megnyitás napján kicsi zsebtükrét. Ezt a kiállítást nagyon sokan nézik, különösen — a szép nemből. A hiszélő, puha, bársonyos arcú asszonyok, akik ép úgy tudnak dorombolni, dörgölözni, bujni és játszani, mint azok a nesztelen lépésű, foszforeszkáló szemű, szép ravasz állatok.

Egy jőnevű politikus (mért ne lehetne jőnevű politikus, ha jőnevű korcsmáros van? A tiszta ború mérő korcsmárost kell érteni), aki elkísérte szép fiatal feleségét a kiállításra, ezekkel a szavakkal hagyta ott egy társaságban:

— Aztán vigyázzon, édes, tévedésből be ne zárják valamelyik ketrecbe, mert még maga nyerné el az első díjat!

Hm! És most már kik legyenek büszkék? A macskák, vagy az asszonyok?

TANÜGY.

(—) Áthelyezett igazgató. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére dr. Tóth Sándor makói állami főgymnasiumi igazgatót az eperjesi kir. katolikus főgymnasium igazgatójává nevezte ki.

A kosaras asszony a törvényszék előtt.

(Tárgyalás zárt ajtó mögött.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 6.

Országos szenzációt keltett a nyáron az a halatlan botrányos bűneset, a melyből kifolyólag élénk megvitatás tárgyává tették Budapest közérkölciségét. Egy kosaras asszony a bűncselekmény központja, a ki apró leánygyermekket csábított körmönfont elvetemültséggel az emberi állat prédájává. Két gyermek, a 8 éves *Flas Teréz* és 6 éves *Schusztér Anna* súlyos betegen kerültek a kórházba olyan bűn miatt, a melyet le sem lehet írni. A fővárosi rendőrség a sajtó erőyes követelésére minden lehetőt megtett, hogy világosságot derítsen ebben a gyalázatos bűnyűben, de az igazi bűnösöket, a „barna meg a szőke bácsit”? még sem sikerült kinyomozni. Csupa ellentétes vallomás, tagadások és hamis vallomások állják utját az igazság felderítésének, amelyet ma kezdett el a budapesti büntető törvényszék.

A vádiratban hárman szerepelnek a vádlottak: *Horváth Lajosné* szül. *Juhász Erzsébet* 28 éves rém.kath. mélykúti származású budapesti lakosnő, a Hunyady-utca 41. számú ház házmesternője. *Horváth Mária* 23 éves pálfai származású mosónő. *Fábián Jozsefné*, született *Szepesi Teréz*, fehérmegyei származású budapesti lakos, masszirozónő, vulgó: a *kosaras asszony*.

A kir. ügyészség vádja: ismeretlen tettesek által elkövetett szemérem elleni bűntényben való részesség. A nyomozások alapján összeállított vádirat így mondja el a tényállást:

Ez év július 11-én a kis *Flas Teréz* és *Schusztér Anna* a Futó-utcában játszottak, a mikor egy öreg asszony, kosárral a karján, megszólította őket s átadott nekik két kék bögrét, meg hat krajcát, hogy menjenek a közeli kávéházba és hozzanak neki kávé. Aztán jöjjenek a Práter-utcába, ahol majd ő megvárja őket. A gyermekek megtették, a mit a kosaras asszony kívánt s mikor újra találkozott vele, az öreg asszony elhívta őket a Hunyady-utca 41. számú házba. Ott *Horváth Lajosné* házmesterné lakására mentek. A lakásban két férfi is volt: a „szőke bácsi, meg a barna bácsi.” Nem sokáig időztek ott, hanem kocsira ültek és az „Angyal gyógyszertár” elé hajtottak, a hová a kis *Schusztér Annát* beküldték cédulával.

— Kinek kell az orvosság? — kérdezte a gyógyszerész.

A kis leány azt felelte, hogy azoknak akik a kocsi-ban vannak.

— Jól van, — mondta a gyógyszerész és pénz nélkül kiadta a három port.

Ekkor ismét visszamentek a Hunyady-utcai lakásba. Ott *Horváth Lajosné* csokoládét főzött a leánykáknak, a kik attól elálmosodtak. Később kiderült, hogy a patikában vásárolt álomport főzték a csokoládéba. A kis leányok elaludtak s ekkor követte el rajtuk a két férfi a bűntényt. A mikor felébredtek, két-két krajcárt kaptak a kosaras asszonytól, a ki rájuk parancsolt hogy ne menjenek senkinek sem beszélni a történetekről, hanem jöjjenek el megint hozzá. Így is történt. A kis leányok több ízben találkoztak a kosaras asszonnyal, mignem a kis *Flas Teréz* anyja észrevette, hogy a gyermeke beteg.

A rendőri nyomozások alapján az ügyészség vád alá helyezte *Horváth Lajosné*t és *Fábián Jozsefné*t, valamint *Horváth Mari* mosónőt, a kit szintén a házmesternénél látták a leánykák.

A budapesti büntetőtörvényszék mára tűzte ki ennek a bűnténynek a tárgyalását. A vád-

hatóságot dr. *Magyar István* királyi ügyész képviselte, a vádlottakat pedig *Váronyosi Soma*, *Várkonyi Oszkár* és *Képesy József* ügyvédek.

Beidézték tanunak a kis *Flas Teréz* anyját, *Flas Károlynét*, továbbá *Mazur Antalnét*, *Schusztér Anna* anyját, *Szeles Erzsébetet*, *Poász Györgyöt* és a feleségét, *Kiss Pálnét*, *Tóth Ilonát*, *Ströbl Ferencet*, *Gubáth Károly* és még egész csapat, összesen harminc tanut. A tárgyalás elé nagy várakozással nézett az egész főváros közönsége, mert általánosságban az volt a vélemény, hogy a rendőrség el akarja hallgatni a bűnösök neveit, a kik állítólag előkelő urak. Még emlékezetes, minő lanyhasággal folyt az egész vizsgálat, nem lehet csodálkozni, ha a közvélemény mindenféle kommentárt fűz ahhoz, hogy a főváros kitűnő rendőrsége, a mely ki tudta fürkészni az összes szereplőket ebben a förtelmes bűnben, sőt összeszedett harminc tanut, csak éppen a szőke bácsit, meg a barna bácsit nem leltek sehol a világon.

A mai tárgyalás előtt, a melyen *Agoraszé* bíró elnökölt, az ügyészség zárt ülést indítványozott, Dr. *Várkonyi* ügyvéd azonban hivatkozva éppen a sajtóra, a melynek köszönhető, hogy nem „tusosított” el az ügyet, nyílt tárgyalást követelt. A bíróság hosszabb tanácskozás után végre azt határozta, hogy zárt legyen az ülés.

A bizonyítási eljárás befejeztével *Magyar* dr. kir. ügyész mindhárom vádlott szigorú megbüntetését, a védő ügyvédek pedig azok felmentését kérték.

A törvényszék este 10 órakor hirdette ki az ítéletet, amely nagy meglepetést szült. A törvényszék ugyanis az összes vádlottakat fölmentette s azonnal szabadlábra helyezte.

Ügyész felebbezett az ítélet ellen s főleg a szabadlábra helyezést ellenezte azzal az indoklással, hogy a kir. tábla feltétlenül marasztaló ítéletet fog hozni. A törvényszék ennek dacára is megmaradt előbbeni határozata mellett.

A textil-gyár szubvenciója.

(Láng miniszter leirata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 6.

Az aradi fonó-gyár megvalósítását előreláthatóan hosszú időre kétségessé tette az a leirat, a melyet *Láng Lajos* kereskedelmi miniszter a tervbe vett iparvállalat szubvenciója ügyében Arad városához intézett.

A textil-gyárat, a mint ismeretes, *Mayer John Frank* és *Shrubsole J. W.* angol vállalkozók akarták létesíteni. A város nagy örömmel fogadta a tervet, s a törvényhatóság ingyenesen és jelentős adókedvezményt szavazott meg a textil-gyárnak. A vállalkozók ezenkívül állami támogatást kértek, s *Hegedüs Sándor*, a volt kereskedelmi miniszter azt elvben meg is szavazta.

Utóbb az állami támogatás kérdése körül nehézségek merültek föl, miután az angol vállalkozók *Kolozsvárott* hasonló vállalatot készülték létesíteni s a kereskedelmi miniszter a szubvenciót, a mely eredetileg az aradi gyárnak volt szánva, meg akarta osztani az aradi és kolozsvári gyár között.

Legutóbb, a mint ismeretes, a város, továbbá a kereskedelmi és ipari szaktestületek léptek akcióba a textilgyár érdekében. A tanács, továbbá az aradi kereskedelmi és iparkamara, az aradi kereskedelmi testület és az aradi kereskedők köre föltérjesztést intéztek a kereskedelmi miniszterhez, a melyben hivatkozva a városnak általános, továbbá kereskedelmi és ipari érdekeire, a kért szubvenció megadását kérték.

A felterjesztésnek nem volt meg a várt eredménye, Láng Lajos kereskedelmi miniszter ma leiratot intézett Arad városhoz, a melyben tudatja, hogy a textilgyár részére a kért szubvenciót *nem adhatja meg*, és fölhívja a tanácsot, hogy a vállalkozókkal újabb tárgyalásokba bocsátkozzanak. Őszintén sajnálja a miniszter — ugymond — de az alapítók igényei mellett az *általános gazdasági érdekek nem engedik meg, hogy Arad igényei különösebb méltánylásban részesíttessenek.*

Ez meglehetősen különös indoklás és ezzel nincs mentve az a szűkkeblűség, a melylyel a miniszter a nagyfontosságú gyáralapítás tervével elbánt.

Berlitz és a magyar iskola.

(Válasz Hunyady József dr. cikkére.)

Arad, december 6

Egyik helyi lap f. hó 2-iki számában fenti címen cikk jelent meg, melynek szerzője élesen kikel az Aradon most létesülő Berlitz-iskola ellen. Szilárd meggyőződése, hogy a t. cikkirő több dologban téved, midőn ezen iskolát becsmerli. Állítom indoklására felhozom a következőket:

Hasonlítsuk össze a nevezett cikkben fel- említett középiskolai tantervet a Berlitz-iskolával és vizsgáljuk meg az eredményt: Középiskoláinkban 6—8 éven keresztül tanítanak német, latin és francia nyelvet. (A magyart szándékosan hagytam ki, mivel ennek tanítása, mint később kifejteni fogom, ellenkezik a fenti nyelvek tanításával) 6—8 évi tanulás eredménye az, hogy — nem tulozok — az érettségizettek 98—99 százaléka az éveken át tanult nyelvből mit sem tud. Igenis tudni fog esetleg grammatikai szabályokat és ezen szabályok alól való kivételeket, — melyeket rövid idő múlva természetesen elfelejt — de a fáradságos munkának semmi eredményét sem látja. Felesleges azon vitatkozni, de meg *általánosan elfogadott tény is az, hogy középiskoláinkban nyelvet megtanulni, vagyis beszélni tanulni lehetetlen.*

A német, latin és francia nyelvnek tanítása ugy történik, hogy grammatikát tanítanak s a grammatika útján igyekeznek nyelvet tanítani. Elismerem, hogy ezt középiskolákban más-kép tenni nem is lehet, de az ily eljárás egy racionális nyelvtanításnak éppen ellenkezője. Mennyivel okszerűbb előbb megtanulni *beszélni* a nyelvet s aztán a grammatikát, amint az minden anyanyelvénél előfordul. A magyar grammatikát az illető középiskolai tanuló megtanulja a már általa ismert nyelv alapján.

Erősen hiszem, hogy felannyi időt szentelve a Berlitz módszerének, az illető, igaz, hogy nem fog tudni grammatikai szabályokat, de fog tudni *beszélni*, mi a praktikus életben szükségesebb, mint grammatikai szabályok halmazata. Felteszem a kérdést: Az fog-e jobban egy idegen nyelven beszélni, aki elrecitálja magában a memoriter emlézett praepositívákat, hogy felismerje azt, hogy melyik esetet használja, vagy az, aki szabályok betanulása nélkül tanulta meg *beszélni* a nyelvet. És itt tér el a Berlitz-iskola a t. cikkirő által felmagasztalt középiskolai tantervtől. A Berlitz-iskola beszélni tanít s nézetem szerint mindenkinek, ki egy nyelv tanulásához fog, ez a célja, nem pedig a grammatikális műveltség.

Vagy még egy kérdés: Egyetlen egy középiskolai tanulót szeretnék látni, ki 6—8 év alatt — csupán az iskolában szerzett tanulmányokból — tudja megkülönböztetni a der die das művészetét.

Igen tisztelt cikkirő ur is tett fel egy kérdést. Így hangzik: „Mi szebb, mi nemesebb, klasszikus auktorokon tanulni az idegen nyelvet és szellemet, vagy egérfarku pikcsőrök és mimelő gesztusok után? A pikcső szót ugyan nem ismerem és nem is értem, de azért szerény nézetemet ez irányban is kifejthetem. A cikkben megadott válasz így hangzik: „Az okos tanács az első javára válik. Mi nem siethetünk s a tanulók nagy száma miatt nem is siethetünk. Meghajlok az előtt, hogy klasszikus auktorokat olvasni iskolában szép és ideális dolog, de feledni tetszik, hogy X. vagy Y. csak tanulni fogja Cicarot, Goethét, Racinet, de be-

szélni tanulni, beszélni tudni nem fog. Meghajlok az előtt, hogy nemesebb olvasni a klasszikusokat, mint „mimelő gesztusokkal“ tanítani a nyelvet, de végeredményben az a kérdés, melyik praktikusabb? És méltóztassék elhinni, hogy e mimelő gesztusokkal egy év alatt a hallgató már félig meddig beszéli a nyelvet, míg az önök metódusa szerint nyolc év alatt legfeljebb törni fogja. Helyesnek találom, hogy a Berlitz-iskola nem ad semmiféle nemű szabályt, sem in partibus, sem in toto. A der die das és le la et megtanulás gyakorlatból sikere- sebb, mint száz meg ezer szabályból is, azt szabályból megtanulni nem lehet. Párisban éhen halhat az az ember, aki csak a reálskolában hat év alatt szerzett francia tudományt bírja, ha még ugy tudja a nemi szabályokat is, mert nyelvet megtanulni nem szabályokból vagy grammatikából, hanem gyakorlatból kell.

Végül még egyet. Egy ily praktikus és egyszersmind egy ily magasztos dologban furcsa egy felkiáltás az, hogy „hol van itt a honi ipar pártolása?“. Már engedelmet kérek, a Berlitz-iskolát nem a közönség hozta divatba, hanem az maga hozta divatba önmagát s azt hiszem, hogy az, aki a középiskolás methodus szerint akar nyelvet tanulni, nemcsak hogy nem fogja azt a nyelvet beszélni, de hiszem azt is, hogy eljárásával nem szegődött a *honi ipar* pártolásának szent ügyébe.

Anonymus.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi ipartestület előjárósága f. hó 9 én kedden délután 5 órakor az alábbi tárgysorozattal rendes havi ülést tart: Elnöki előterjesztések. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása s hitelesítése. November havi jelentések és számadások. Igazolvány-tulajdonosok közötti változások. Határozathozatal az ipartestületek Országos szövetségébe leendő belépés érdekében. Meghívó az orsházi ipartestület zászlószentelési ünnepélyére. Különböző kérvények előterjesztése. Indítványok. Szabadítások. A betegsegélyző pénztár részére felügyelő bizottsági elnök kijelölése.

(*) Az aradi iparosok első betegsegélyző egylete vasárnap délután 3 órakor rendes havi ülést tart, melyre a választmányi tagokat ez uton is meghívja Rosmanith Albert, elnök.

(*) Az aradi hivatalosok betegsegélyző és temetkezési egylete holnap, vasárnap délután 3 órakor rendes havi választmányi ülést tart.

(*) A Kossuth Lajos betegsegélyző és temetkezési egylet december hó 7-én, d. u. 3 órakor saját helyiségében rendes választmányi ülést tart.

(*) Az orszébtvárosi Testvériség agghonvédeket segélyző asztaltársaság holnap, vasárnap délután 5 órakor tartja értekezletét Rötler János vendéglőjében.

Fölmentés az esküdtszéken.

(Egy bonyodalmas bűntény vége.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 6.

A jelen esküdtszéki ciklus legérdekesebb ügyét, melynek Fluérás Petru volt a vádlottja, ma, négy napi tárgyalás után befejezték. A bonyolódott bűntény vége a vádlottra nézve kedvező volt, amennyiben az esküdtek verdiktje alapján *felmentették.*

A tárgyalás elején Meszlényi Antal dr. kir. ügyész mondta el nagystilű vádbeszédét. Bevezetésképen aposztrofálta, hogy egy láthatatlan hatalom már megelőzte a földi igazságszolgáltatást. Ez az égi igazságszolgáltatás ugy sujtott le vádlottra, hogy abban a pillanatban, amikor Fluérás Petru a csöszre az ablakon keresztül rálőtt, a fegyver vádlott kezében széjjel robbant, és balkezefejét teljesen széjjel roncsolta, úgy, hogy azt amputálni kellett. Reá mutat a kir. ügyész az összes bizonyítási adatokra, melyek e tárgyalás alkalmával felmerültek és rendkívül ügyesen csoportosította azokat, melyekkel vádlott védekezik és azokat, melyek őt kétségtelenül bűnösnek kimondják.

Végül kérte az esküdteket, hogy vádlottat a *gyilkosság büntetvényébe kísérletében* mondják ki bűnösnek.

Pop C. István védő kifejti, hogy csak szimptomák és gyanu körülmények forognak fenn, de nem bizonyítékok és azért *kéri vádlott felmentését.* Ovatosságból teszi fel csak az esküdtekhez azt a kérdést, hogy védenca nem bűnös-e a szándékos emberölés büntetvényébe kísérletében.

Az esküdtek negyedórai tanácskozása után Trutia Péter, mint az esküdtek főnöke kihirdette a verdiktet, mely szerint Fluérás Petru *sem a gyilkosság, sem a szándékos emberölés büntetvényébe kísérletében nem bűnös.*

A törvényszék ennek folytán *vádlottot a vád- és következményei alól felmentette* és azonnali szabadlábra helyezését elrendelte.

Utcák a ligeten keresztül.

(Egy városrészes mozgalma.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 6.

Az Orczy- és Munkácsy-utcák, valamint a pécskai ut által határolt városrész lakosai között érdekes mozgalom indult meg arra, hogy a városligeten két utca nyitassék, hogy ezen keresztül egyrészt a vasuti állomás, másrészt pedig a vásártér könnyen megközelíthető legyen.

(Uj utcák.)

Az Orczy-utcai lakosoknak, akiknek mozgalmához már az egész környék polgársága csatlakozott, az a kívánságuk, hogy az *Orczy-utcat* a városligeten keresztül összekössék a *Leiningen Károly-utcával* akkép, hogy a tervezendő utca a Náray-Imre-féle hidon vezessen keresztül. A városliget területének az a része pedig, amely a tervezendő utcától a csolnakázó tó felé esik, *uj háztelkek részére parcelláztassék.*

Az utcarendezési terv másik része az, hogy a Munkácsy-utca, a Holmaros irányában ugyancsak *a városligeten keresztül meghosszabbíttassék* és tekintve, hogy a meghosszabbításnak az aradi lövészeget lövöldéje útjában áll, *a lövölde beljebb építtessék* a városliget felé.

A két utcanyitási ügyében már *értekezletet tartottak* a környéken lakó háztulajdonosok s egy végrehajtó-bizottságot küldtek ki azon, a terv megvalósítását előkészíteni. A végrehajtó-bizottság, amelynek elnöke *Weszely I. Pál* lett, *emlékiratot* fog benyújtani a városhoz az életre való okos terv keresztülvitelét támogatandó.

Az emlékiratban így indokolják a mozgalmukat:

Az Orczy-utca kinyitásával egyenes összeköttetést kap a magyar város, Erzsébet város, sőt a belváros jó nagy része is, másodsorban miután tudunkkal az arad-csanádi egyesült vasutak új állomása éppen a Leiningen-utcával szemben a Pécskai ut mentén fog felépülni, már ez a körülmény egy maga is szükségessé teszi az utca kinyitását, harmadszor személybiztonságból is indokolt ezen utca kinyitása, mivel sajnos az őszi és téli hónapok alkalmával midőn már délután 4 órakor alkonyodik, akkor sem nőink, sem gyermekeink, sőt nőcseledeink sem mernek a ligeten keresztül életveszedelem nélkül közlekedni, de végül általános közlekedési szempontból is mulhatlanul szükséges ezen utca kinyitása, mert mint már fentebb is említettük, hogy a vasúthoz vezető ezen egy ut, egy oly nagy kereskedelmi városnak mint Arad, és a város közönségének szaporulatával szemben a forgalom lebonyolítására teljesen elégtelen, gátolja a gyors közlekedést és akadályozza a város tovább fejlődését is.

A Munkácsi Mihály-utcának a kinyitása szintén a kereskedelem és közlekedésre nézve; etően szükséges, miután a vásártérre egyetlen egy utcánk sincs, mely egyenes vonalban elvezetne különösen a Radnai-uton bejövő vidékieket és a bánáti részről jövő vásáros népeket, girbe-görbe rendezetlen kerülő utakon kell járniok, hogy nagy nehezen kijussanak a vásártérre, ami óriási nagy hátrányára van a kereskedelem, valamint a bel- és vidéki forgalomnak egyaránt orvosolva lesznek a fentemlített közlekedési mizériák, hanem egyúttal egy gyönyörű szép nyíl egyenes utcákoz jut a város, mely egészen két ellenkező városrészt köt egyenes vonalba össze.

A végrehajtó-bizottság a következő felhívást közli az érdekeltekkel:

Az Orczy- és Munkácsi-utcák kinyitása érdekében tartott értekezlet határozata folytán tisztelettel felkéri a végrehajtó-bizottság a közvetlen érdekelt Orczy-, Munkácsy, Leiningen- és lövészet-utcai ház- és telek tulajdonosokat, hogy az ezen ügyben szerkesztett emlékiratot rövid idő alatt aláírni sziveskedjenek, hogy minél előbb be-nyújtható legyen.

A végrehajtó-bizottság nevében:

Schwartz Lajos,
jegyző.

Wesely I. Pál,
elnök.

Kétségtelen, hogy ez az utcanyitási terv megvalósulása esetén nagy előnnyel járna a vasúthoz való közlekedésre és annak az egész környéknek forgalmára. Ezzel egyidejűleg föl-ujul a régebbi terv, hogy a Ferdinánd utca meghosszabbításaképpen új utcát nyissanak, amely átszelje a Munkácsy-utcát és a Holtmarosig vezessen.

(A csatornázás kiterjesztésért.)

Az Orczy-utca környékének csatorna-művekkel való rendezésével kapcsolatban kétféle áramlat is indult meg, egyik a csatornázás ellen, a másik annak még nagyobb területre való kiterjesztése érdekében. Az előbbiek nem szívesen volnának hajlandók a csatornázási-terheket magukra vállalni, az utóbbiak ellenben, csak hogy utcájuk rossz levegőjét, egészségi viszonyait megjavítsák, maguk kéri a csatornázást.

Egy nyilatkozatot kaptunk ma a Dezső-, Edelspacher- és Török Gábor-utcák háztulajdonosaitól, melyben a várostól az Orczy-utcával kapcsolatosan az ő utcák csatornázását is kérik. Ez a levél így hangzik:

Becsés lapjának csütörtöki számában olvastuk a csatorna hálózat kibővítéséről szóló cikkben, hogy az Orczy-utcával határos Dezső-, Edelspacher és Török Gábor-utcákat a mérnöki hivatal ujonnan létesítendő hálózatba nem vette fel. Minthogy a Soane-rendszerű csatornázást egészségi okokból feltétlenül szükségesnek tartjuk, mivel a belváros ezen három utcájában különösen nyáron az utcára kifolyó szennyvíz a levegőt megfertőzti, ezúton is kérjük a városi tanács figyelmét arra, hogy ezen kibővítéssel kapcsolatosan a Dezső-, Edelspacher- és Török Gábor-utcák is végig csatornával és vízvezetékkel ellátassanak. Ez az Orczy-utcában végzendő munkálatokkal kapcsolatosan annál könnyebben teljesíthető lenne, mert az Orczy-utcában mélyebben lefektetendő csőhálózatba a három határos utcának az elővíz csatorna fele eső része is bekapcsolható lenne.

Arad, 1902. december 6-án.

Ember Manó, Oláh Dezső, Bene Gyula, Mézáros László, Hittel Dénes.

Ugy hisszük, hogy e három utcának csatornázása akadályokba nem ütközhetik már csak azért sem, mert mindhárom utcában van anynyi ház, hogy az ezek után fizetendő csatorna-költség bővegesen fedezze az ezen utcák csatornázásába befektetett tőke amortizációját.

A farsang.

(Az atléta-bál. — A protestánsok bálja. — A kereskedők köre estélye. — A tanító-bál.)

Arad, december 6.

A mulatságok vig időszeke rámosolyog mára világra. A rendezőségre hivatott ifjuság érzi ennek a mosolynak csábító hatását, és — amint mondani szokás — akcióba lép. Mindenféle cím és cég alatt egyesülnek a rendezőségek, melyek a mulatás szolgálatába állanak, s dolgoznak olyan komolysággal, mintha nem is a jókedvről lenne szó.

Mindenfelé megindult már ez a munka, s eddig is számos szervezkedés történt a farsangra.

A nagyszabású estélyek közül legközelebb esik a dátuma az atléta-bálnak, melyet január hó 10-én tartanak meg. A rendezőse, mely az Aradi atlétikai-klub tagjai közül került ki, már megállapította az estély tervezetét. A táncot megelőzőleg hangverseny lesz, melyen műkedvelők szerepelnek. Az estélyt a Fehér Kereszt nagytermében tartják meg.

Egy hét múlva, január 17-én a protestáns-bál (ezuttal az ág. ev. egyház javára), teszi emlékeztetéssé az éjszakát. A bál rendezősége ma este értekezletet tartott a Millenium-ven-déglőben Frint Lajos ág. ev. lelkész elnöklete alatt. Itt elhatározták, hogy a Fehér Keresztben végbemenő bál első része hangverseny lesz, melynek programjában eddig egy-egy ének, zongora és szavalati számot, valamint az uribanda szereplését vették fel. A bál rendezőségét a következőképen alakították meg:

Védőasszony: Urbán Ivánné.

Diszelnökök: Csernovics Diodor dr., Institoris Kálmán, Purgly János, Purgly László, Urbán Iván, Urbán Péter, Vásárhelyi Béla.

Bálelnök: Frint Lajos.

Alelnökök: Abrai Lajos, Dálnoki-Nagy Lajos dr., ifj. Purgly János, Réthy Viktor, Scholz Róbert, Vass Sándor dr., Wadovszky Gusztáv.

Háznagy: Maurer Károly. Főpénztáros: Fejér Gyula. Titkár: Kneffel Lajos.

Rendezőség: Abraham Béla főhadnagy, Acs Sándor, Babiák Nándor, Baczó Frigyes, ifj. Balcsó Antal, Baros Dezső, Baross Zsiga dr., Bácskai Béla dr., Bedő Arpád dr., Benedek Arpád, Beniczky Kálmán, Bing Hugó, Bing János, Bíró Albert, Boros János, Czárán János, Czárán Zoltán, Cziráky Márton, Chirke Lajos, Chirke Vilmos, Csiky Odón, Dániel Dezső, Dániel Péter, Dományi János, Dörner Emil, Dóry Jenő, Dürfeld József báró főhadnagy, Echer Oszkár dr. százados, Exterde Kálmán br., Fábrián Gyula, Faragó Rezső, Fenyő Béla dr., Fischer Jenő dr., Fleischmann Oszkár fhgy., Fodor Gyula, Gaskó Béla, Ganiner Rezső, Görömbey István, Grób Jenő, Halmay Andor, Halmos Oszkár dr., Hanthó Jenő, Hauslich Dávid százados, Hoeger Antal, Hesh Márton, Horkay István, Horváth Kornél dr., Hunyár Algernon, ifj. Institoris István, Isztray Géza, Jakabffy Gyula, Jakabffy Lajos, Jegesy Károly, Joannovits Sándor, Jombard Lajos h. fhgy., Justh Miklós h. fhgy., Kabdebó Antal dr., Kabdebó János, Kabdebó Lajos, Kadas Tihamér, Kalmár Lajos, Kell Lajos, Kell Lipót dr., ifj. Keller Gyula, Keller Lajos, ifj. Keresztes Gyula, Kneffel Béla, Kneffel Gyula, Kneffel Lajos, Kolumbán Pál, Komlóssy Sándor, Köpf Kálmán, Korbuly Aladár, Kormos Sándor, Kosztka Mihály, Kovách Imre, Kövér Antal, Kremmer Géza, Kremmer Zoltán, Kugler Győző fhgy., Laczay Gyula, Laczay István, Lehrmann Viktor, Lengyel István, Losonezy Zoltán, Ludig György, Máday Sándor, Maione Vince, Mayer Ottó, Meszlényi Antal dr., Melczar Elemér, Menczer Rezső dr., Nachtnébel Gyula, Naszády Tibor, Nagy István, Nattland Bernát, Neidenbach Odón, Nyisztor Sándor, Ory Aladár, Pálffy István, Papp Elemér, Parez Béla dr., Petkó Zoltán, ifj. Péterffy Antal, Preisinger Béla, Popovits Konstantin főhadnagy, Purgly Emil, Ransburg Sándor, Reisinger Ferenc dr., Reitter Lajos, Réczey Odón, ifj. Réthfalvy Gyula, Réthfalvy Jenő, Riedl Odón fhgy., Rozsnyay József dr., Rozsnyay Kálmán, Sándor Ede, Sandl Géza fhgy., Scheffel János, Sommer Nándor, Somogyi Jenő, Spech István, Sugar Jenő dr., Szabó István dr., Szalay Béla dr., Szalay Dezső dr., Szalay Géza,

Szalay Imre, Szántay Gyula, Szántó Gyula, Szabó Gyula, Szöllösi Zsigmond dr., Szeghő Hugó dr., Székely Miklós, Spiroch Lajos, Tabakovits György dr., Tapolcsányi Kálmán, Tabajdi Sándor dr., Telbisz Benő fhgy., Telbisz György, Teleszku György, Thaler Rudolf fhgy., ifj. Tonesz Ferenc, Tóth Béla, E. Török Lajos, Uray József, Uray Sándor, Vásárhelyi János, Viski Pál, Venter Gusztáv, Verbos Arpád, Verzár Sándor, Vojtek Lajos, Wally György, Zih József, Zima Tibor, Zubor Andor.

A kereskedők köre vidáman üli meg a Szilveszter-estét. Mulatságot rendez erre az alkalomra, még pedig táncestélyt és hangversenyt. Utóbbinak érdekes és változatos programja lesz: egy felvonásos vígjáték, felolvasás, ének s hatalmas műkedvelői zenekar számai változnak benne.

A február minden évben a tanítóballal köszönt be. Az idén éppen február első napjára teszik a bált, miután alkalmas időre, vasárnapot megelőzőleg esik. A tanítók már tartották báljuk érdekében értekezletet, melyen elhatározták, hogy a rendezés mellett meglepetéssel is szolgálnak a közönségnek az idén.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Dráma a tenger fenekén, színmű. Este: Ejjel az erdőn, népszínmű (Párosbérlet). Hétfő: Délután: Ripp Ripp, operette. Este: Casanova, operette. (Páratlan bérlet.) Kedd: Faust, opera. (Páros bérlet.) Szerda: Aranyember, színmű. (Páratlan bérlet.) Csütörtök: Troubadour, opera. Danczkay Sarolta vendégfellépésével. (Páros bérlet.) Péntek: Loute, bohózat. (Páratlan bérlet.) Szombat: Loute, bohózat. (Páros bérlet.)

Figaro házassága.

— December 6. —

Két meglepetést rejtett a mai színházi este. Az egyik az volt, hogy Beaumarchais évszázadot rég túlélt vígjátéka nemcsak az irodalmi kézikönyvekben jó vígjáték, hanem a valóságban odatalál, ahol a jóízű mosoly fakad. Szóval: öreg vígjáték — nem vén vígjáték, s megérdeml még néhány előadást.

A második meglepetés: — Rózsa Lili volt. Sejtteni eddig is sejtettük, s nem egyszer esett szó róla, hogy ez a színésznő, kinek nevéhez mindmáig fényes operett sikerek fűződnek, kőről mint kiválóan hivatott táncos primadonnáról beszélnek, titokban szinte erős hivatottságra játékos tehetség, aki a drámai műfajok komolyabb terein is felveheti a versenyt Rózsa Lilivel, a táncos operett-szubrettel. Cherubint, a szerelemről lobogó kis apródot játszotta. Külsőre: megkapóan bájos, arcán, a mozdulatain a fiatal bilincsbeverő ereje. Játékra, beszédre: mint a ki soha más szerepet nem játszott, csak beszélő szerepeket. A ki hallott már énekes színészt vagy színésznőt prózát beszélni az tudja, hogy még azok is, a kik énekesnek a legjobb színjátszó tehetségek közöttük, a beszédben bizonytalanok, mintha idegen nyelven szólnának. Rózsa Lilinél ez az idegenség nem volt egy pillanatig sem érezhető. Igazi vígjátéki szubrett-tehetség, aki jókedvvel és okosan beszél és játszik. A mai este után reméljük, hogy nem lesz kivételes tünet Rózsa Lilinek ez az operett elleni hűtlenkedése. Az igaz, hogy erős versengés lesz így kettős tehetsége között. Ma legalább az énekesnő ugyancsak nagy részt követelt a sikerből. Románcát kiváló finomsággal, olyan szépen énekelte, hogy ez az egy szám a rákövetkezőt meleg, nagy tapsokkal a legjobb énekesték sikereivel állhat egy sorba. Hangja tisztán és erősen csengett, s énektudásának finomságai teljesen érvényesültek.

Egészen jó volt az előadás. Zilahy Figarója szellemesen szemtelen alak volt, hivatott arra, hogy az „egynapi bolondság” egész társa-

ságát az — orránál fogva vezesse. Szabó Irma hozzávaló társ volt Zsuzsi szerepében. Jó kedvvel jó kedvet keltett, mikor pedig Rozina grófné ruhájába öltözve Gazdy Arankát utánözve beszélt, oly kacagtatóan híven utánözta annak minden hanghordását, hogy minden szavára kacagva hangzott fel a taps. Az „igazi” *Gazdy-nak* is jó estéje volt. Előkelő és szép volt és érzelmes, kissé talán nagyon is. *Ternyey* jó *Almaviva* gróf, *Sarkadi* mulatságos békebíró, s a maga helyén jól beszélt *Békes*, *Füredi* és *Német*. A kis *Fanchett* *Seilassy* Juliska ügyesen játszotta.

Az est derült hangulatát az apró rendezési hibák nem rontották. Nem ártana azonban, ha az olyan csekélységek is ügyelnének, hogy a *Cherubin* kinevezési okirata ne legyen egyszerű, másszor fehér papírrongy, s *Almaviva* gróf, ha feszítősáért megy, hozza is azt be. Közönség szép számmal volt és jó kedvének bőséges tapssal adott kifejezést.

* **A leányrablás Szegeden.** *Nikolits* Döme íróársunknak az aradi színpadon fényes sikert aratott *Leányrablás* című népszínműve f. hó 8-án azaz hétfőn kerül színre a szegedi városi színház deszkáin *Dankó* Pista, a beteg dal-költő javára. A rendezést *Mesey* Péter, a szegedi színtársulat közkezdveltségű tagja vállalta magára, a ki teljes tudásával törekszik arra, hogy a hazaias érzéstől duzzadó, román tárgyú népszínművel Szeged közönségének élvezetes estétet szerezzen. A szerepek mind a legjobb kezekben vannak és a közreműködő tagok a rendezővel együtt vállvetve buzgólnak azon, hogy a szerző munkája az aradinál is fényesebb sikert arasson. A szegedi premieren a szerző is jelen lesz és a bemutatóra letartoznak barátai és tisztelői. Budapestről *Pósa* Lajos és neje, *Thury* Gyula festőművész és neje, *Lampérth* Géza, a „*Rodostó*” jeles dráma szerzője, továbbá számosan Nagyváradról és Aradról.

* **A hét ujdonsága.** A társulat kiváló szorgalmáról tett tanúságot az a körülmény, hogy még eddig minden héten legalább egy ujdonság került bemutatásra. A mostani színházi hét ujdonsága *Loute*, ez a kacagtató bóhozat, melyben a francia esprit a pikantéria birodalmában valóságos oratórt. A bóhozatban minden szerep, még a legkisebb is felette mulatságos és ennél fogva a színházra nézve háladatos. A darabot pénteken és szombaton adják elő.

* **Opera előadások** Sűrű egymásutánban tűzik műsorra a komoly zene legkiválóbb műtermékeit. Kedden „*Faust*” örök szép zenéje fog felhangzani színpadunkon, melyben *Zilahy* mint *Margaréta*, legszebbének sikerét aratta. *Bejczy* *Faustja* szintén egyik legjobb partija, melyben szép, olvadékony tenorjával nagy hatást ért el. *B. Szabó* *Valentínjével* egy csapásra hódította meg a közönséget és *Polgár* *Mefistójával* eddig is az ensemble teljességéhez járult hozzá. A hét második operája a „*Troubadour*”-ban *Dawczkay* *Sarolta* felléptével. Az igazgató lépéseket tett az iránt, hogy *Székely* Annát ezen előadásra szintén megnyerhesse és ha a nagyváradi színház műsora megengedi, a közönségnek lesz alkalma *Székely* *Anna* *Azucénájában* is gyönyörködni.

* **Elmaradt hangverseny.** Az *Odry*-féle hangverseny, amelyet holnap, vasárnap délután szándékoztak megtartani, — mint lapunkat értesítik — elmarad.

* **Dráma a tenger fenekén** nemcsak érdekfeszítő meséjével, hanem a kiállítás nagyszerűségénél fogva is a közönség megelégedését vívta ki. *Zilahy* igazgató, dacára annak, hogy a kiállítási darab előadása nagy költséggel jár, mégis műsorra tűzte a délutáni publikum számára, bár a félhelyárak a költséget alig fedezik. A délutáni publikum bizonyára örömmel veszi tudomásul a színiigazgató áldozatkész-ségét.

* **Elítélt opera-énekes.** Budapestről táviratozza tudósítónk: A hatodik kerületi járásbíró-ság ma hozta meg ítéletét *Burián* operaénekes ügyében, a ki tudvalevőleg a m. kir. operát szerződésnek lejártá előtt elhagyta és a drez-

dai operához szerződött. Az opera igazgatósága pert indított a szerződéshez operaénekes ellen 50.000 korona kötbér megfizetése iránt. A bíróság, miután a drezdai bíróság útján *Burián* is kihallgatta, ma 50.000 korona kötbér megfizetésében marasztalta el a megférhetlen operaénekest. *Burián* ügyvédje felebbazést jelentett be az ítélet ellen.

* **Homok könyve.** *Cserzy* *Mihály* szegedi jeles tollú író, aki *Homok* néven elismert szép helyet vívott ki magának a magyar szépirodalomban, a következő előfizetési felhívást bocsátotta ki:

A magyar földről és népeiről irt rajzomból „*Földművesek*” címmel egy kötetet adok ki, melyre ezenelőjegyzést nyitok. A természetet varázsa, a föld szeretete és annak egyszerű emberei iránt érzett jóindulat sugalta tollamba a sorokat; aki mindezekben együtt érez velem, aki az eddigi szerény irodalmi működésemet figyelemmel kíséren szives volt és a bennem való törekvést méltányolni óhajja, annak tisztelettel ajánlom ezen munkámat. A könyv 14 iv terjedelmű lesz; ára 2 kor, Megjelen újévkor, mikorra az aláírási ívet is kérem hozzám elküldeni. Szegeden, 1902. november hó. Tisztelettel *Homok*. Czimem: *Cserzy* *Mihály*, Szeged.

Lesz-e villamos?

(A lóvasut-társulat válasza.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, december 6.

Az aradi lóvasut-társaság ma délelőtt igazgatósági ülést tartott, melyen feleletet kellett volna adni a városnak egy hozzá intézett kérdésére. Elfogadja-e a lóvasutnak villamossá átváltoztatására vonatkozólag a város által megállapított szerződést, illetőleg ennek elfogadása iránt hajlandó-e tárgyalásokba bocsátkozni?

Erre a válasza a város 15 napi záros határidőt tűzött ki.

A lóvasut-társaság a kikötött határidőt be is tartotta és mint értesülünk, ma a következő válaszban állapodott meg:

A lóvasut-társaság hajlandó megépíteni illetőleg átalakítani a lóvasutat akár villamos, akár motoros üzemre.

Ennyi és nem több azon válasz, melyet Arad városa a lóvasut-társaságtól néhány nap múlva írásban is meg fog kapni.

Látnivaló ebből a kurta válaszból, hogy a társaság nem arra a kérdésre felel, melyre a határozott, nyílt választ adni a város félre nem magyarázható módon felhívta. A lóvasut átalakításának ügye voltaképpen egy szerződésen fordul meg. A város egyoldalul, a maga részéről megállapodott egy szerződésben, melyet a miniszterhez jóváhagyás végett fel is terjesztett. A miniszter azoaban ezt a szerződést azzal küldte le a városhoz, hogy kérdezzék meg előbb a lóvasut-társaságot, hajlandó-e ezt a módosított szerződést elfogadni. Ez esetben a miniszter jóváhagyta volna a szerződést s az engedély-okirat kikérésének, tehát az átalakításnak mi sem állott volna útjában.

Csak hogy a város sehoggyse kap választ arra a kérdésre, hogy a társaság akarja-e azt a bizonyos szerződést, mint a hogy nem kapott határozott választ most sem, holott mindenki azt várta, hogy ezuttal végre valahára megtudjuk: kapunk-e villamost, vagy nem?

A lóvasut-társaság azt mondja, hogy hajlandó megcsinálni akár a villamost, akár a motoros közuti vasutat. Nem ad azonban választ most sem arra a kérdésre, hogy mi a nézete a szerződésről, mely tulajdonképp az egész ügy sulypontja.

A közlekedési bizottság annak idején határozottan állást foglalt minden további halasztás ellen, mert végre-valahára megoldottnak akarta látni az évek óta húzódó kérdést. A lóvasut-társaságnak ez a felelete pedig mutatja,

hogy megszerezte magának a halasztást a nyílt válasz megadására a közlekedésügyi bizottság határozott állásfoglalása ellenére is.

Fölmerül most az a kérdés is, hogy köteles-e akceptálni a város ezt a választ, mely tulajdonképpen nem is válasz, csak aféle kitérő.

Viszont igaz, hogy az ellentétek elmérgesítésére vezetne az, ha a város kereken visszautasítaná ezt a választ. Mert hiszen a lóvasut-társaság kifejezte hajlandóságát a cselekvést illetőleg, csak a komoly akarást nem lehet látni sehol.

Nem lehetetlen, hogy komoly okok gátolják a lóvasut-társaságot abban, hogy nyílt és határozott választ adjon. Ha így van, akkor úgy a városnak, mint a lóvasut-társaságnak kötelessége az akadályokat megszüntetni, mert a városnak elemi szüksége van egy modern közlekedési eszközre, a melynek megteremtésénél nem az a fő, hogy villany, vagy motor hajtja-e hanem az, hogy minél hamarabb meg legyen.

A lóvasut-társaság mai igazgatósági ülésén jelen voltak: *Urbán* *Adolf* kir. tanácsos, *Szirmai* *Rikárd* dr., *Baader* *Henrik*, *Tenner* *Lajos*, *Lusztig* *Ármin* s a felügyelő bizottság részéről *Lusztig* *Andor*.

Asztalos Sándor hamvai idehaza.

(Kegyeletes mozgalom Aradon.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, december 6.

Hazafias és kegyeletes mozgalom indult meg Aradon, melynek az a célja, hogy Arad város hősi védőjének: *Asztalos* *Sándor* negyvennyolcas honvédőrnagynak, hamvait, melyek külföldön, Genfben nyugosznak, hazaszállítsák és itt Aradon helyezték el, megfelelő méltó és díszes nyughelyen.

Az eszmét egy lelkes aradi kereskedő, *Plesch* *Hermann* vetette föl s az ő buzgólkodásának köszönhető, hogy most már általános az érdeklődés a hazafias mozgalom iránt.

Asztalos *Sándor* tudvalevőleg Arad megmentőjeként szerepel a szabadságharc történetében. Arad város a legszorultabb helyzetben volt, s már-már végveszély fenyegette, mikor *Asztalos* *Sándor* őrnagy, egy ponny-lovon ülve, honvédei élén a Templom-utcán keresztül betört a városba s helyreállította a rendet. *Asztalos* *Sándor* baljában a ma is ereklyeként őrzött honvédzászlót tartotta, mikor kivont karddal diadalmasan benyomult a városba.

A vitéz szabadságharcos azután nemsokára 1857. február 17-én Genfben, egy pisztolypárbaj áldozata lett. Genfben temették el a vitéz katonát.

A mozgalom, mely arra irányul, hogy *Asztalos* *Sándor* hamvai haza hozassanak, nem valami új keletű ugyan, de azóta elaludt. Most történt az első komolyabb lépés, melynek sikerét remélni lehet.

Plesch *Hermann* fölkérésére *Székely* *Salamon* főreáliskolai tanár irt Genfben, egy ottani francia temetkezési intézethez, felvilágosítást kérve, hogy milyen nehézségekbe ütköznek a szabadságharcos hamvainak hazaszállítása.

A temetkezési vállalatot már megjött a válasz, mely magyar fordításban így szól.

Genf, 1902. december 3.

Tek. *Plesch* *Herman* urnak.

Tabajdy *Károly*-utca.

Aradon,

Magyarország.

Uram! Teljes bizonyosságot szereztünk bold. *Asztalos* *Sándor* sírjának hollétéről. Abban a sírgödörben különféle csontvázak vannak ősz-

szekeverve, mert utólag ugyanabban a sirban még két embert temettek. De ezek kisebb természetűek voltak, s egy orvosnak könnyű volna elkülöníteni illetőleg összeállítani Asztalos Sándor maradványait.

Ha ön ezek után is ragaszkodik szándékának megvalósításához, szívesen állunk rendelkezésére s minden tőlünk telhetőt elfogunk követni hogy ebben a tekintetben szolgáltatásra lehessünk s törekvésüket megkönnyítsük.

Fogadja uram, legszívesebben üdvözlünk.

Jules Bonet s. k.
a temetkezési vállalat főnöke.

A hamvak hazaszállításának költségeit közadakozás útján fogják összegyűjteni s nem lehetetlen, hogy ez összeg aránylag igen rövid idő alatt együtt lesz.

Ezzel kapcsolatban említjük meg, hogy Asztalos Sándor leánya, *Asztalos Berta*, aki Németországban elég jónevű énekesnő, többiben fordult aradi befolyásos urakhoz azon kérelemmel, hogy Aradon hangversenyt rendezhessen, de ez mindeddig nem sikerült. Legutóbb a „Stuttgart — lipcsei zenelapok“ rendkívül elismerőleg nyilatkozott Asztalos Berta énekművészetéről.

Kenyeret kérünk!

(Fölvívás adakozásra.)

Arad, december 6.

Lapunk élén fölvívást közlünk ma, melyben egy emberbarátokból alakult bizottság az *ingyen kenyér* céljaihoz adakozásra szólítja fel a nagyközönséget.

A kenyéresbolt nálunk harmadik esztendőjébe lép az idén. Az *Aradi Közlöny* olvasóközönsége volt az, mely az 1900. év telén megvetette alapját az ingyen kenyér-osztásnak Aradon.

Az éhezők nevében szólottunk annak idején a mi nemesszívű közönségünkhöz, s a szöveg, mely lelkünkben fakadt, odatalált a közönség lelkéhez. Egy város szíve dobbant össze, mikor elhangzott a könyörgő szó:

— *Kenyeret kérünk!*

Gazdag, szegény, tehetős, vagyontalan sietett letenni a maga adományát a jótékonykodás oltárára, úgy hogy a fölvívástól számított harmadik napon megnyithattuk a kenyéres boltot.

Most két esztendő múlva, mikor a kenyérosztás munkáját egy lelkes bizottság kezébe tettük le, jóleső érzéssel gondolunk vissza arra az időre, mikor az *Aradi Közlöny* nemesszívű olvasó közönsége hajlékot nyitott az éhezőknek, a hova betérhetett melegedni és jóllakni mindenki, ahol nem kérdezték a szegény embertől, hol lakik, mi a foglalkozása, nem keresték rászorult-e a segílyre, vagy nem, hanem adtak neki, mint ahogy adni fognak az idén is, ama egyszerű okból: mert *kért*.

És látjuk visszatérni a kenyéres bolt elé azt az összetöpreődött anyókat, ki két télen keresztül mindennap elsőnek jelentkezett a kenyérosztáshoz. A kenyéres bolt vezetői arról ismerhetik meg az idén, hogy közel jár a száz esztendőhöz, s mielőtt enni kezd, mindig körülesókolja a neki nyújtott karaj kenyéret.

Visszaszáll emlékezetünk az első esztendő egyik állandó vendégéhez: ahhoz az áldott állapotban levő asszonyhoz, ki nap-nap után négy apró kis gyermekkel jelent meg a kenyéres boltban. A szegény

asszony pár héttel azelőtt temette el férjét. Mikor ő és apró gyermekei megkapták a kenyeret, és a kicsinyek ajkukhoz emelték a friss tejet tartalmazó poharakat, keservesen könnyezni kezdett a szerencsétlen asszony. Ki tudja, mikor lakott jól utóljára az elárvult család? Mikor eltávoztak, az anya összetett kezekkel kérte isten áldását mindazokra, kik összetört anyai szívének ezt a boldogságot megszerezték.

Látjuk felvonulni a pincelakások, külvárosi kunyhók nyomorgó, fázó szegényeit, az éhségtől sápadt arcokat, a rongyokba burkolt gyermekeket, a mankón járó, keresetképtelen aggokat, amint viszályozódik lelkükbe az isteni gondviselésbe ültetett hit, s az emberszeretethez vetett bizalom.

Két esztendővel ezelőtt a Tabajdy Károly-utcai Neuman házban kapott ingyen hajlékot a kenyéres bolt. Hat hét alatt kiosztottunk akkor 5054 korona áru kenyeret.

A múlt télen a Salac-utcai Lőcs-házban kaptunk ugyancsak díjmentesen egy bolt-helyiséget, ahol öt hét alatt kiosztásra került 3545 korona áru kenyér.

Az idei év eredmény tekintetében bizonyára nem fog mögötte maradni az elmúltaknak. Annál is inkább, mivel az adományokat ezúttal nemcsak az „Aradi Közlöny“, hanem minden aradi lap eljuttatja a kenyérosztó-bizottság kezeihez. Meggyőződésünk, hogy a magasztos célhoz hozzájárul mindenki, aki megérti, hogy mekkora erkölcsnemesítő az a falat kenyér, amit a jóllakott ember nyújt oda annak a másoknak, aki éheznek.

Jószívű emberek! Adjunk kenyeret az éhezőknek!

Az *Aradi Közlöny* szerkesztősége megnyitja alább az adakozást, csatlakozzék hozzánk, aki tud.

Az adakozók névsorát, s a lapunknál begyűlt összeget mindennap ki fogja mutatni az *Aradi Közlöny*.

Kenyeret kérünk az emberszeretet nevében, hadd lássák az éhezők, hogy nincs elhagyva addig a szegény ember, míg könyörületes szív van a világon!

Adakozások:

Az *Aradi Közlöny* szerkesztősége . . . 25 korona.

MULATSÁGOK.

A székely-otthon estélye.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, december 6.

Az estélyek sorozatát az *aradi székely-otthon* nyitotta meg, mely ma este a Vass-szálló termében szépen sikerült mulatságot rendezett a Kossuth-szobor alap javára. Változatos, érdekes hangverseny szórakoztatta előbb a közönséget, majd pedig tánc következett, melyben otthon volt a jókedv, mint ahogy a székely-otthonban ez már megszokott dolog.

A hangverseny zongora számmal kezdődött. *Posevitz* Ilona kisasszony játszott zongorán, nagy ügyességről téve tanúságot, amit a közönség zajos tapsal méltatott.

Mariházy Miklós, az aradi színház tagja „Az oroszán“ című monológot adta elő ezután, állandó derűtségben tartva a hallgatóságot.

Most ének következett. *Parlagi* Kornélia kisasszony, a színtársulat tagja a „Musica proibita“ című olasz dalt, majd pedig a Lotti ezredeséből a „Golya“ kuplét énekelte. Előbb

hangulatosan, lágyan, énekművészetének ragyogtatásával, utóbb pedig megfelelő verével, a pajkos szöveget arcjátékával, gesztusaival is érvényre juttatva. A szünni nem akaró tapsokra programját meg kellett toldani. Az énekszámokat *Orbán* Árpád, a színház kitűnő karmestere kísérte művészzel.

Ujból *Mariházy* Miklós jelent meg a pódiumon. „A föld és népei“ címmel felolvasást tartott, melynek minden passzusa után hangos kacagás töltötte be a termet. A tapsokból bőven kijutott neki is.

A hangversenyt követő táncban a következő hölgyek voltak jelen:

Asszonyok: Benkő Gyuláné, dr. Bedő Arpádé, Nádas Gyuláné, Szabó Györgyné, Cs. Endes Dánielné, Petrán Györgyné (Mezőhegyes), Panker Viktorné, Meisztrovics Jánosné, Garai Sándorné, Egry Gyuláné, Pál Miklósné, Schweffer Edéné, Brukman Kálmáné, Weil Alajosné, Szép Jánosné, Nagy Sándorné, Kocsvai Pálné, Matusek N. né, Erdélyi N. né, Molnárné, Szijj Pálné, Szilaj Mihályné, Nádray Aurélné, Bleier Adolfné

Leányok: Weil nővérek, Benkő Laura, Barabás Juliska, Kacsmai Margit, Posevitz Ilonka, Brukman Ilonka, Szilaj Margit, Keresztes Aranka, Bleier Rózsika, Fülöp Gizuska, Garay Ilona, Petrán Rézike, Mais trovics nővérek, Rácz Annuska, Nádas Zsuzsika, Schweffer Irén, Kadinsky Aranka, Havetics Jozefin.

(=) **A nyomdász-estély.** Az aradi nyomdász-egylet holnap, vasárnap este kedélyes mulatságot rendez a városi söröző emeleti helyiségeiben. Műkedvelői előadással kezdődik az est, az *Idégek* című énekes bohózatot játsszák el: Mási Szidike, Avarfy József, Erdélyi József, Mészáros Miklós, Nádvornik István és Várady Alfréd a színdarab szereplői. Utána természetesen tánc következik. Az est kezdete 8 órakor van.

A városatya-választások.

(Előkészületek a két kerületben.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, december 6.

Mintha csak előhangja lenne annak a nagy választási küzdelemnek, a mikor a városatya-szaporítás miatt betöltendő helyekre fog választani a város polgársága, élénk érdeklődés mellett készülnek az e hó 14-ére kitűzött parciális választásra. Ezen tudvalevően három törvényhatósági bizottsági tagot fognak választani, egyet az első, kettőt a negyedik kerületben.

Az első kerületben, a hol a választás alá kerülő hely Böhm Adolf lemondása folytán üresedett meg, két jelölt van:

Schusster Illés
Meisztrovics János.

Az első a szabadelvűpárt jelöltje lesz, az utóbbi a függetlenségipárt tegnap tartott értekezletén jelölte.

A szabadelvűpárt I. kerületi bizottsága holnap, vasárnap délelőtt 11 és fél órakor a Millennium-étterem külön termében *Steinhardt* Mór dr. elnöklésével tart ülést a jelölés dolgában.

A negyedik kerületben két hely üresedett meg, *Nikolits* Péter és *Dobró* József elhalálása folytán. A két helyre nézve eddig négy jelölt neve jutott kombinációba. Ezek:

Korbuly József,
Berán Antal,
Medveczky Ede,
Nagy Kálmán.]

A negyedik kerületi függetlenségipárt ma este, a Gavrillette-féle vendéglőben *Mittner* József elnöklésével tartott ülést a jelölés dolgában. Az ülésen három jelöltet

hoztak javaslatba: *Medveczky Ede*, *Nagy Kálmán* és *Berán Antalt*. Miután végleges megállapodásra nem került a sor, az ülés úgy határozott, hogy *szerdán* újabb értekezletet tart a párt két jelöltjének megállapítása végett.

A *szabadelvűpárt* negyedik kerületi bizottsága a jelölés dolgában holnap, vasárnap este öt órakor, a Milenium-sörcsarnok külön termében *Walder Gyula* elnöklése mellett tart ülést.

Ajándék a királynak

(Az udvarnagy és a grófkisasszony.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, december 6.

Kedves jelenet játszódott le ma délelőtt Budapesten a műcsarnok falai között, hol a téli tárlat műtárgyai vannak kiállítva s vonzónak állandóan nagy közönséget a termékbe.

A délelőtti órákban megjelent ott *Apponyi Lajos* gróf udvarnagy, hogy a király budavári magánlakása számára néhány érdekes tárgyat kiválasszon. Választása *Katona Nándor* két pompás festményére esett, a melyek tájképet ábrázolnak s határozottan legkiválóbb alkotásai az ideai tárlatnak.

Apponyi gróf odahívatta a művészt s tudatta vele, hogy képet megvásárolja a király részére. Mily nagy volt azonban az udvarnagy és a körülötte álló urak meglepetése, mikor *Katona* az örömteljes beleegyezés helyett így felelt:

— Igazán sajnálom, de csak az egyik festményt adhatom oda . . . A másik már magántulajdon.

— Hát akkor megvesszük attól, a kié — válaszolt egész határozottsággal az udvarnagy — mert ezeknek a képeknek a király magánlakásából hiányozni nem szabad.

— Bajos lesz megvenni, — felelt zavarodottan a művész — Múltóztassanak csak meg nézni a festményen lévő ajánlást.

Csakugyan, a kép hátán ez a néhány szó volt olvasható:

Gróf Csáky Margit

urhölgynek

Katona Nándor.

Most már megtudta az udvarnagy, miért akart kitérni *Katona Nándor* az elől a nagy kitüntetés elől, hogy a király magánlakása számára vásárolják meg a képet, ami érthetőleg minden festő legforróbb óhaját szokta képezni.

— Hm, ez baj — mondotta elgondolkozva, — ezt már csakugyan nem vehetjük meg. Pedig török vagy szakad. én ezt a képet mindenáron megszerzem.

Apponyi gróf hintájába ült és nyomban elhajtattott a bájos, fiatal grófkisasszonyhoz, kit csak az ideán fognak bevezetni a társaságba. Hosszas kerülgetés nélkül nyíltan, őszintén eladta, miért jött s azután megkérte udvarias formában a konteszt, hogy engedje át a festményt, már akár pénzért, akár a király iránt való tiszteletből, mert ez a kép a király legbensőbb szobáját fogja díszíteni.

A bájos grófkisasszony rövid gondolkodás után így felelt:

— Ám jó, átengedem . . . de csak a király kedvéért . . . Csak a király kedvéért, — hangsúlyozta még egyszer.

Az udvarnagy óhaját tehát teljesült: *Katona* mindkét festménye a budai várakba

kerül s ott az uralkodó legbensőbb, legintimebb szobájában helyezik el.

Köztudomásu, hogy az udvar nem szokott senkitől ajándékot elfogadni. De ezuttal talán kivételt tesz — a fiatal grófkisasszony kedvéért.

Az új templom belseje.

(Régi vagy új berendezés.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, december 6.

A hidegre fordult idővel félbehagyták a minoriták templomának építését. Az állványokat, a még csonkán álló faakat belepte a hó, s addig szünetelni fog a munka, míg a tavaszi napsugár le nem olvastja a téglákról a fehér takarót.

Az építkezés újbóli megkezdésével már közelebbről foglalkozni fognak s azal is, hogy miképpen rendezik be az új templomot. A minorita rendháznak, mint értesülünk, az az elhatározása, hogy a templom belsejét *nem szerelik fel új berendezéssel*, hanem a régi templomét rakják be ismét.

A rendház Arad város közönségének áldozatkészségére számít, remélve, hogy a berendezésről gondoskodik, mutatn a rendház anyagi erejét kimerítette az építkezés.

A templom felszerelésének kérdése meglehetősen sürgősen kívánja a megoldást. Az őszszel ugyanis készen lesz a templom, melyet a vállalkozónak 1903 évi november 1-ig be kell fejeznie a szerződés értelmében. A főújszélendő házigazdák az a nézetük, hogy már szeptember végére elkészül a templom.

Az új templomnak felszentelése kettős ünnep lesz. A felszentelést végző püspök valószínűleg *bérmálást* is tart, melyet Arad már régen nélkülöz.

Hogy az első mise milyen környezetben fog lefolyni, hogy a templom belseje alkalmazkodni fog-e a nagyszabású építkezéshez, az még megoldatlan kérdés.

Stieder Györgyöt letartóztatták.

(A szombathelyi párbaj szenzációja.)

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, december 6.

A szombathelyi halálos párbaj eseményeiben ma szenzációs fordulat történt: *Stieder György* magánzót, a ki tegnap *Ernuszt Géza* dr. ügyvédet agyonlőtte, az *ügyézség rendelete következtében letartóztatták*.

Stiedert nagyon megtörte az a végzetes szerencsétlenség, hogy ellenfelét halálosan találta a golyó. A párbaj óta nincs maradása a városban. Elhatározta tehát, hogy elutazik Zircen lakó rokonaihoz arra az időre, míg a kedélyek némiképp lecsillapulnak.

Utazását bejelentette az ügyézségnek, hol azt tudomásul vették és nem tettek ellene kifogást. Ma este azonban, mikor *Stieder* vonatra akart ülni, a pályaház peronján rendőrök jelentek meg és ott letartóztatták. Tudatták vele, hogy ez a királyi ügyész rendeletére történik. Aztán kocsira tették s bevitték az ügyézség fogházába.

A vizsgálóbíró rögtön kihallgatta *Stiedert*. Részletesen elmondotta a halálos párbaj lefolyását s főképp azzal védekezett, hogy ha *Ernuszt* nem lő rá, ő sem lőtt volna, mert neki esze ágában sem volt az, hogy vért ontson, pláne hogy halált okozzon.

E vallomással szemben a segédek viszont azt állítják, hogy *Ernuszt* volt az, a ki nem akart löni s pisztolya csak akkor sült el véletlenül, mikor már megsebezve a földre zuhant.

Stiedert kihallgatás után a fogház egyik cellájában helyezték el.

A szerencsétlenül járt *Ernuszt Géza* holttestét ma boncolták fel az orvosok. Konstatálták, hogy a gyilkos golyó a jobb oldalon a hatodik borda mellett hatolt be, átfurta a szívet, a tüdőt s a bal oldali nyolcadik bordánál jött ki.

A család ma megkereste a szombathelyi róm. kath. plébánost, hogy vele a végtisztességadást megbeszélje. *A plébános azonban megtagadott a halottól minden egyházi szertartást*, azzal az ósdi és már rég idejét multa kimagyarázással, hogy az egyház tiltja a párbajt, tehát párbajban meghalt embert egyházi szertartással eltemetni nem szabad.

Hiábavaló volt minden kapacitálás, a pap nem engedett. Azután az evangélikus lelkészhez mentek, ki a legnagyobb készséggel vállalkozott arra, hogy a temetési szertartást elvégezze.

HIREK.

A kenyér.

A telt asztalnál vigalomban,
Mikor a jókedv édig ér,
Gondolj reá, hogy sok családnál
Nincsen mindennapi kenyér!

Oh gyász hidegben járni kelni,
Mig majd jéggé dermed a vér,
Ha odahaza az asz alnál
Nincsen mindennapi kenyér!

Hiven gondolj az éhezőkre,
Ha környez bőség, szeretet,
És add meg a szűkölködőnek
A mindennapi kenyeret!

V. Gy.

Fogházból a temetésre.

— Két napi szabadság. —

Arad, december 6.

Szomorú jelenet játszódott le ma délután *Meszlényi Antal* dr. kir. ügyész szobájában. Egyszerű eset, közönséges, kis ember a szereplője, de azért mégi megható.

A szuronyos őr bevezetett egy törődött, öreges embert a fogházból. A fogoly nem sok jót várt ettől a raporttól, s ez meglátszott az arcán is.

Az ügyész megszólította:

— Nem hallotta ugye, hogy a felesége meghalt.

— Nem. Nem hallottam.

— Pedig meghalt.

— Meghalt? — kérdezte a kis ember, aki az ügyész szobájában megtartotta alázatos, félénk modorát, s még elérzékenyülni sem mert.

Az ügyész ezután tudatta vele, hogy az igazságügyminiszter kivételes kegye folytán haza mehet a fogházból, hogy a felesége végtisztességén részt vegyen. E célból két napi szabadságot kap, melynek leteltével, minden idézés nélkül, jelentkezni tartozik a fogházban.

— Igenis — mondta a fogoly csendes hangon.

Különbösebb megindulás ekkor sem látszott rajta, csupán a szeme volt nedves, mikor az őrről eltávozott, kezében egy piros cédulát

tartva, mely a fogházat két napra megnyitja előtte.

Az igazságügyminiszter ilyen engedélye nagyon ritka dolog, s most a fogoly fia eszközölte ki távirati uton atyja számára.

— **Az Aradi Közlöny naptára.** Lapunk előfizetői érdekes és értékes művet kapnak karácsonyi ajándéknak. Az *Aradi Közlöny Nagy Képes* naptára ez, melyet kiváló gondnal összeállítva, díszes kiállításban, változatos tartalommal és számos illusztrációval tarkítva bocsátunk előfizetőink elé. A naptári rész mellett sok hasznos dolog, Aradmegye Aradváros és a szomszéd törvényhatóságok *cintára*, majd különálló *irodalmi rész* teszi a naptár tartalmát. Az irodalmi rész valószínűségi Almanach, melyet a helybeli írók, poéták legjavai munkáiból állítottunk össze. Ezt a becses ajándékot *ingyen kapják összes előfizetőink*, valamint azok, kik *december folyamán* legalább negyed évre megrendelik az *Aradi Közlönyt*. A naptár könyvárusi uton nem lesz kapható.

— **Orosz nagyherceg Budapesten.** *Nikolajevics Miklós* orosz nagyherceg Budapesten volt. Kistelekről jött vadászatról. A nagyherceg a nemzeti kaszinóban étkezett szárnyaegédjével együtt. A nagyherceg délután utazott el Varsóba, a honnan egynapi időzés után, Moszkvába tér. A nagyherceget szigorú inkognitó és vagy száz detektív őrizte.

— **A Kubik — Korodi affér.** A tegnapi délutáni képviselőházi ülésen Kubik Béla, mikor Korodi Lutz száz képviselő beszélt, odaszólt Korodinak:

— *Fogadj megvetésemet!*

Korodi ezért provokáltatta Kubikot, akinek segédei, — mint már említettük — becsületbírósgot proponáltak. mert tudomásuk szerint Korodinak elintézetlen ügye van. Korodi segédei két napi határidőt kértek és kaptak annak beigazolására, hogy Korodinak elintézetlen ügye nincs. Az affér elintézése hétfőre várható. Egy másik híradás szerint a becsületbírósg ma délután *Szentiványi Árpád* elnöklete alatt úgy határozott, hogy nyolc napi határidőt engedélyez a Korodi elleni vádak előterjesztésére, illetve Korodinak ugyanannyi időt ad a vádak megerősítésére.

— **A bécsi Weitzer-palota eladása.** A bécsi török követség nevében dr. *Libiczky* Augustus „hof und gericht advocat” a bécsi török követség jogtanácsosa ajánlatot küldött *Institutoris* Kálmán polgármesternek a Weitzer János hagyatékához tartozó Heugassei-palota megvételére vonatkozólag. A polgármester azt válaszolta a török követségnek, hogy a szándék körülbelül meg van a ház eladásához, de az ma még nem tulajdona a városnak s így míg a hagyatéki ügy letárgyalva nem lesz, nem nyilatkozhatik illetőleg az eladás feltételeiről nem tárgyalhat.

— **A torontali főispán kinevezése.** A hivatalos lap mai száma az alábbi királyi kéziratot közli:

A belügyminiszterium vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére gróf *Bethlen* Miklós, Torontál vármegye főispánját ezen állásáról felmentem és helyébe dr. *Dellimanics* Lajos Torontál vármegye alispánját ezen vármegye főispánjává kinevezem. Kelt Schönbrunnban, 1902. évi november hó 27-én.

Ferencz József, s. k.

Szék Kálmán, s. k.

— **Kettős-Ünnep.** A karácsonyi ünnepkör első nagy napja, Mária szeplőtlen fogantatásának ünnepe, hétfőre esik s így kettős ünnep

köszönt most ráuk. A két ünnepen a minoriták Kőlcsey-utcai barak-templomában fenyves istentiszteletet tartanak.

— **Az aradi kaszinó új helyiségben.** Az aradi kaszinó néhány hónap óta a város tulajdonát képező színház-épületben lakik. Ez a lakás azonban nem felel meg a kaszinó céljainak s így ki akar költözni onnan az egyesület. Tegnap kérvényt is adott be a városhoz, melyben szerződésüknek május hó 1-től való felbontását kéri. A kaszinó új helyisége valószínűleg a Salac-utcában lesz.

— **Esküvő.** *Varga* Zsigmond szőlő- és borászati felügyelő, az arad-csálai állami szőlő-telep intézője hétfőn, a hó 8-án tartja esküvőjét Dombegyházán *Filperger* Margittal, *Filperger* György marci dombegyházi földbirtokos és neje: *Ratky* Ida leányával. Tanúk lesznek a polgári esketésnél *Kosinszky* Viktor, az arad-csálai szőlő-telep igazgatója és *Tormay* Dezső krassószőrénymegyei főszolgabíró. A polgári esketés után *Uray* Sándor aradi református segédlelkész fogja egyházi áldásban részesíteni a fiatal házaspárt.

— **Jegyzőválasztás Szentleányfalván.** A *Dániel* Miklós elmozdításával megüresedett szentleányfalvai jegyzői állásra *Baross* Ferenc dr. aradi járási főszolgabíró már kiírta a pályázatot. A pályázati kérvények december 22-ig adandók be. A választás december 23-án lesz Szentleányfalva községében.

— **Alelnök-választás a kamarában.** Az aradi kereskedelmi és iparkamaránál a mint ismeretes, *Nikolits* Péter elhunytával megüresedett az alelnöki s az ipar-osztály elnöki tisztsége. Az állást a kamara a hó 12-én, *penteken délután* öt órakor tartandó teljes ülésen tölti be a kamara.

— **A csehek fehér lapja.** Mint annak idején Deák Ferenc a horvatoknak, úgy most a csehek az osztrákoknak *fehérlapot* nyújtottak át, hogy erre írják fel kívánságaikat. Az osztrák-németek a nyelvkérdésre vonatkozó kívánságaikat elő is adták, de ezt az laboratóriumot, — mint Prágából táviratozzák — a csehek visszautasították. A békéltető konferencia tehát fölöslegessé vált.

— **A növény kísérleti állomás terményeinek értékesítése.** Arad csatorna-műveinek szennyvíz szűrő telepén a földmívelésügyi miniszter tudvalevőleg növény-kísérleti állomást létesített, melynek terményeit eddig a város értékesítette. A minisztérium és a város között erre vonatkozólag létrejött szerződést a decemberi havi közgyűlés részben meg fogja változtatni, amennyiben a növény kísérleti állomáson termelt produktumok értékesítéséről a földmívelésügyi miniszter óhajára nem a város, hanem az aradi kulturmérnöki hivatal fog gondoskodni. A város azért változatlanul továbbra is megkapja az évi 1200 korona bért.

— **Eljegyzés.** *Schwarz* Herman aradi nagykereskedő eljegyezte *Szék* Irén kisasszonyt, Budapesten.

— **Affér a Gotterhalte miatt.** A *F. M.* írja: Sátoralja-Ujhelyen kísért most a Gotterhalte s ott zavarja meg a hazafias polgárság nyugalma. Természetesen, és ezt örömmel jelezhetjük fel, ma már felháborodás kél mindenütt a nyomán s így van ez Zemplén vármegye székvárosában is. A botrányt a sátoraljaújhegyi honvédegyalozred tisztikara rendezte. Mikor ugyanis a napokban gróf *Lónyay* Elemérről bodrogolaszli kastélyába érkezett, a honvédegyalozred kirendelte a legénységet s fátyalfenyénél szerenádot adtak a fenséges asszonynak, mely alkalommal az ezred zenekara a Gotterhaltet játszotta, a katonák pedig énekeltek a császárhimnuszot. Ez annyira felbosszan-

totta *Lónyay* grófnét, hogy másnap nem fogadta a sátoraljaújhegyi tisztikar küldöttségét. A vármegyei függetlenségi párt hivatalos lapjában megírta ezt dr. *Bura* Barna a lap szerkesztője s ez a leleplezés felbosszantotta nagyon az ezred tisztikarát. Azóta a tisztikar csakhogy bosszantsa a polgárságot, bár eddig nem tette, minden este a Gotterhalte hangjai mellett vigad s ezzel természetesen tüntet a magyar város lakossága, de különben gróf *Lónyay* ellen is. A Sátoralja-Ujhelyen megjelent függetlenségi újság újból szóba hozta ezt az eléggé el nem ítélhető tüntetést. Ezért az egész tisztikar provokálta dr. *Bura* Barna lapszerkesztőt.

— **Gyakornoki kinevezés.** Az aradi m. kir. pénzügyigazgatóság *Schauer* Ferenc lippai lakost a *m. radnai* kir. adóhivatalhoz ideiglenes minőségű díjjal adóhivatali gyakornokká kinevezte.

— **Az aradmegyei gazdasági egyesület háza.** Az *Aradvármegyei Gazdasági Egyesület* legutóbb tartott igazgatósági ülésén elhatározta, hogy ötvenezer korona költséggel házat épít az egyesületi helyiségek számára. Az egyesületnek e célra huszonegyezer korona vagyona van.

— **A gáji szegény-tanulók felruházása.** Az aradi szegény tanulókat segítő egyesület ma ismét nemes, emberbaráti cselekedetet vitt véghez. *Nagy* János gáji iskola igazgató ugyanis az egyesület adományáról *kilencven* szegény tanulókat ruházott fel labbelivel és felső ruhával. Az ünnepi aktus előtt az igazgató beszédet mondott a növendékekhez.

— **Hivatalvesztésre ítélt jegyző és bíró.** Református-kövácsháza község két tisztviselőjét: *Babó* Zsigmond jegyzőt és ifj. *Várdai* József községi bírót Csanádmegye alispánja szabálytalan pénzkezelés miatt felfüggesztette állásától. Az alispán a fegyelmi vizsgálat lefolyása után, mint tudósítónk írja, most hozta meg ítéletét s *mindkét tisztviselőt hivatalvesztésre ítélte.*

— **Inspekciós hölgyek.** A népkonvóban e hét folyamán *Jellinek* Jozsefné, dr. *Radó* Károlyné és *Révész* Adolfné, a szegény tanulók konyhájában pedig *Tagányi* Istvánné, *Lipthay* Györgyné urnók és *Varjassy* Eiza urhölgyeknek felügyelni.

— **Szezon hír.** A hirtelen bekövetkezett télnek is meg van már a maga szezon híre, melyet egy tűzifa-lopás szolgáltat. *Balogh* Istvánné aradi lakosnőnek Zsófia-utca 2. számú lakásáról nagyobb mennyiségű tűzifát loptak el. A rendőrség nyomozást indított meg, a tolvajok kézrekerítésére s ma sikerült is elfogni azokat *Tóth* Antal és *Tóth* Mihály fivérek és *Cserny* Julianna cselédleány személyében. A lopott fát megtalálták *Tóth* Antal Radnai-ut 12. szám alatt levő lakásának *kertjében* elásva. *Grein* Nándor tb. főkapitány előtt bevallották bűnüket s a lopott fát maga *Tóth* Antal ásta ki a földből a rendőrök jelenlétében.

— **Kecskeméthy levelei.** A főváros félmillió sikkasztóját ismét aktuálisá tette az a berlini hírforrásból eredt tudósítás, amely elfogatását röpitette világgá. A rémítés újra *Kecskeméthy*-t keres minden bokorban és lázasan kutatja a sikkasztó bűntársait, akik közül a rendőrség kiadott jelentése szerint a fővárosban is kell tartózkodnia valakinek. Ez az utóbbi véleménye tette valószínűvé azt a hírt, amely vilámgyorsan terjedt el a fővárosban, hogy a rendőrség ma *Kecskeméthy* felfedezett bűntársánál lefoglalta a sikkasztó leveleit. A hír egy király-utcai fényképező jelölt meg a sikkasztó bűntársát, akinek lakásán a padlásra rejtve foglalták le a szenzációs leveleket. Tudósítónk jelentése szerint a levelekről szóló mese rossz tréfából keletkezett. Az említett fényképező egyik női alkalmazottja ugyanis ma egy kereposi uti kávéház főpincéjének azt újságolta, hogy gazdájánál detektívek jártak és elvittek a padlásról egy csomó iratot. A főpincér a hírt gyorsan tovább adta s így kerekedett ki belőle a *Kecskeméthy*-levelek meséje.

— **Köszönet.** Az elmúlt héten a következő nemeslelkű emberbarátok voltak szívesek adományokat küldeni a népkonyha javára: özv. Schulhof Karolyné urnó bold. férje emlékére 100 koronát az izraeli a jót konyha négyzet és 100 koronát a népkonyha javára, Neuman Samu ur 50 koronát, dr. Keresztes Gyuláné urnó, Bing Vilmos, Herzel Bernát, Wadowszky Gusztáv, Ring Géza urak 20—20 koronát, özv. Steinitzer Palmé urnó, Révész Adolfné urnó, Deutsch Bernát, dr. Bácskay Béla, Steiner Adolf urak, „Névtelen” a „Függetlenség” szerkesztősége urján 10—10 koronát, Kohn S. N. ur 6 koronát, Herzel Emmike 5 kg. cukrot, özv. Mandl Mórné 40 cs. zöldséget, 10 koszoru hagymát, dr. Lukács Lajosné urnó 10 kg s. t., 50 cs. zöldséget, Halmay Andorné urnó 1 zsák burgonyát, Elea Arminné urnó 100 fej káposztát, 1 mm. krumplit, Neuman Testvérek 2 zsák lisztet. A kegyes adakozók fogadják hálás köszönetünket. Az elnökség.

— **Az uri betörők.** A Budapestben letartóztatott uri betörők ügyében, melyről tegnap részletesen megemlékeztünk, erélyes vizsgálat folyik a rendőrségen. Eddig *Mesterházy* és *Hanusek* vannak letartóztatva *Kunzebacher* könyvelő, a kiről több lap azt írta, hogy szintén letartóztatták, szabadlábban van és őt csak azért vették gyanúba, mert gyakran érintkezett Mesterházyval és Hanusekkel. A rendőrség különben azt hiszi, hogy a vizsgálat folyamán még több betörés fog rábizonyulni az uri betörőkre.

— **Köszönetnyilvánítás.** Alant nevezett nemeszivű urak és urnók szívesek voltak az aradi 1848—49 es szegény elaggott honvédeknek a be-köszöntő ünnepekre adományt küldeni és pedig: Steinhart Adolf 3 kor., özv. Istvánfy Béláné 4 kor., Keresztes Gyula dr. 20 kor., Dóri Andor 2 kor., Szentpéteri Antal bold. Sármezey Leontin emlékére 20 kor. Meisztrovics János 20 kor., Abrai Lajos, igazgató 5 kor., Tanfy Gusztáv 2 kor., Dániel László havonként 12 kor. honv. nyug. illetménye, özv. Nikoltis Paterné többnemű fehér és felöltő ruhát, lábbelit, nyakkendőket, egy, a honvédeknek pártfogója a „Függetlenség” utján 10 kor., özv. Nikodém Jánosné 10 kor., Limbeck Janos egy téli sapkát. Az aradi honvédegyet elnöksége nem mulasztja el ezuton is a leghálásabb köszönetét nyilvánítani, a gondviselő áldása kísérje utjokon. *Simay István*, egyt. elnök *May Soma* jegyző.

— **A Zoltán féle csukamajolaj kedvező hatásáról** a híresebb orvosok igen elismerőleg nyilatkoznak, mert köztudomású dolog, hogy teljesen szag és íz nélküli, erősítő tepszer úgy felnőttek, mint gyermekek részére. Nagyon kívánatos, hogy meghonosodjék nálunk is az angol szokás, hogy gyermekeink 2—3 éves koruktól Zoltán féle csukamajolajat igyanak, miáltal a scrophulosisus bánalom kifejlődése meggátolható. A gyermekeket erőteljessé csak egyszer neveli. Készítője Zoltán Béla gyógyszerész, Budapestben, üvegje 2 kor. a gyógyszerárakban.

— **Arad az összes városok élén.** Az aradi ember büszkeséggel mondhatja: A legnagyobb karácsonyi tárlat a vidéken a miénk. Följegyzésre méltó esemény, hogy Aradot ezen a téren egy város sem tudja felülmúlni. Ötven méter hosszú játék- és diszmiáru termet bizony másutt nem találhatunk, sőt még a fővárosban is alig. Porter Vilmos Nagy Áruháza a Szabadság téren vindikálhatja magának ezt a dicsőséget, hogy megalkotta az ország legnagyobb vidéki tárlatát. A ki csak egyszer is látta epazarfővű kiállítását, az csodákat mesél. Minden elbűvölő ottan. A világítás, a rengeteg választék, a ki ünnö rendezés, a kiszolgáló hölgy személyzet udvariasága, a nagy forgalom: szóval, az egész tárlat. Ne is mulassza el senki annak megtekintését, mert nem mindennap kínálkozik ilyesmi. A főváros is megirigyelhet bennünket ily tökéletes alkotásért. Holnap belépünk a második hétre, s most már megkezdődik igazán a nagy forgalom.

— **Dentolin fog crème** a legkedveltebb fogszépitő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weiszal, Aradon.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész Nandor* könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság tér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **Megnyílt a karácsonyi külön osztály** *Nádler Lajos* divatruházában Arad, Andrassy tér, hol minden alkalmas ajándékok nagyon olcsón és dus választékban beszerezhetők. Maradékok felárban.

— **Uj kertész Aradon.** Felhívjuk a nagy érdemű közönség becses figyelmét *Rösch Róbert* mű- és kereskedelmi kertész mai hirdetésére.

— **A legelőnyösebben ismert tea fajok** KHC Popoff testvérek cs. és kir. udvari szállítóké Moszkvából, kik már sok kiállításon a legmagasabb díjakkal lettek kiüntetve, és ezen teak közkedveltségnek örvendenek. A nagyérdemű közönséget értesítik, hogy eredeti csomagolással minden előkelőbb üzletben kaphatók.

— **Méltó feltűnést** kelt a sétáló közönség előtt az *Andrassy-teren* (Központi szálló épület) *Weinberger Ferenc* jóhírű ekszerészünk gyönyörű szép kirakata, mely csak úgy ragyog a felhalmozott izléses és szép ékszerek és óráktól; ezek már a karácsonyi évadnak vannak szánva, találhat ott mindenki a legolcsóbbtól kezdve tetszés szerinti ajándék tárgyat, csakis szolid kivitelben a legolcsóbb árakért, a n. é. közönség különös figyelmébe ajánljuk ezen törekvő szolid ékszerészünk üzletét, látványosság számba menő remek szép kirakatát, mely holnap, vasárnap egész nap nyitva leendő, megérdemli a legmelegebb parifogást, mert olcsó, szolid és pontos kiszolgálát. Városi és megyei telefon 439.

— **A Mascagni beszélő és éneklő gépek** ez idén mint karácsonyi és ujévi ajándék egész családok részére, legjobban beválnak. E célból *Keppich Zsigmond* Arad és Aradmegye egyedüli képviselője a közönség kényelme szempontból külön helyiségben karácsonyi kiállítás rendezett, miáltal az érdeklődő közönség azon kedvező helyzetben van a gépek kitűnő működéséről meggyőződhetni. Bővebbet a mai hirdetésben.

A battonyai Török-Szakad.

— Agglegények egyesülete. —

Arad, december 6.

A mióta a demokrata körök gyűjtik fehér asztalok köré a polgártársakat, kezdenek veszni azok a tisztos egyesületek, a melyek címei egész programot öleltek föl magukban. A fővárosban él még néhány *Csak szoroson!* és *Ne bántsát a magyart!* című vendéglői szövetekezés; de Aradon már az ilyeneknek nyomát se találjuk. Hová lett a Michlben székelő *Szenvedő Váltóképesek Független Asztaltársasága?* Vajjon élnek még a *Kopasz Urak Erkölcsmesítő Egyesületének* korelnökei és örökös tiszteletbeli bemozdói? Emlékszik valaki a *Jajkász* körre? (Ha lenne valaki, a ki nem tudná mi volt: ez a *Jaj annak jaj, a ki szívből szeret-kört* jelenti, a melynek célja a szerelemben csalódott ifjak szövetezése volt, házassági fogalom mellett.) Ezek mind eltűntek, a mint hogy az se bizonyos, hogy a *Hámedli vidám Számár asztaltársasága* megvan-e még, és hogy ki benne a főszamar, kik az alszamarak, s az örökös tiszteletbeli szamarak...

Siratnók ezt a szép szokást, ha valahol nem mentenek meg a végpusztulástól. *Battonyán* alakult ily asztaltársaság, amely bizonyára az utolsó mohikánja az ilyen jókedvű szövetekezésnek. A *Battonya és Vidéke* című lap legutolsó számában a következő hír örvendeztet meg az asztaltársaságokért hevülő kebleket:

— *Török szakad asztaltársaság.* Battonyán a társadalmi életnek egy kissé leendő fepezdítésére alakulóban van egy illusztris asztaltársaság, melynek címe lesz: „*Agglegények török szakad asztaltársasága*”, tagjai nőien egyének lehetnek, célja jótékony, humanitás gyakorlása és hami sítatlan jó kedv. Az asztaltársaság törzs felszka a Korona szálloda éttermében lesz. Az alakuló értekezletre szóló meghívó a napokban lesz kibo-csajtvá.

Éljen Battonya, éljen a Török szakad! A cím valószínűleg olyatén módon van kapcsolatban az asztaltársaság tagjaival, hogy ők, akár török, akár szakad, nem nőülnek meg soha. Abban azonban szívesen közreműködnek, hogy mások, akik a házasságra nézve nincsenek velük egy elvi állásponton, megnősülhessenek.

Aradon, a hol nemsokára alig lesz annyi asztal, mint a hány asztaltársaság, még mindig hőzapot képez az agglegények szövetezése. Pár év előtt szó volt ily egyesületről, s akkor úgy hirdették, hogy *Szondy Géza* és *Steinitzer Kabos* fog-

nak az alapítás élére állani, de akkor az agglegények között váratlanul kitört — a mint ők mondták, — a házassági düh, s ép a szervező bizottság tagjai közül szedte ádozatát.

De most már a battonyai Török Szakadnak remélhetően Aradon is párja akad. Peldául ezzel a címmel: *Olyan nincs a sifonérba asztaltársaság.* Ezy másik szövetség ily címmel alakulhatna meg: *Leleplezeten sikkasztók erkölcsnemesítő oithona.* Ez aztán aradi specialitás volna.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Oszták képviselők pöre.** Bicsből telefonálják, hogy a *Wolff Schalk* pörben ma hozta meg ítéletet a törvényszék. E szerint Schalkot 800 korona pénzbírságra, *Wüst* tartománygyűlési képviselőt pedig 1000 koronára ítélték.

§ **Egy tiszteletreméltó aggastyán.** *Schopper-Szoppa József* 70 éves budapesti mázoló fölött ítékezett ma a budapesti büntető törvényszék *Bakonyi* bíró elnöklété alatt. A vádlott, akit a kir. ügyészség 6 rendbeli lopás bűn ettével vádolt, élamedett korának java részét börtönben és fegyházban töltötte. Mint zsenge ifju lopással kezdte. Hat ízben ítélték el lopás bűntetiért börtönre és fegyházra. Eközben egy gyilkosságot követett el s a büntető törvényszék 12 évi fegyházzal honorálta ezen bűntetiét. A mai tárgyaláson az elnök konstatalta, hogy utolsó büntetését ez év március 28 án töltötte ki s július 8 án ismét elfoglalta régi celláját a törvényszék fogházában. Elettének 70 éveiből eddig 24 évet töltött el fogságban. A javíthatatlan öreg, amerre csak megfordult, mindeütt lopott. A törvényszék ma *Polgár* dr. kir. ügyész vád és *Mózes László* dr. védőme után újból 5 évi börtönre ítélte. Az ítéletben a tiszteletreméltó aggastyán megnyugodott.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

Az aradi piac mizériái.

Arad, december 6.

Nem először szólalunk fel az aradi piacon előforduló mizériákról. Valóságos adó az, melyet nem tudni mi okkal, de a rendőrség különös pro ekcióját élvező néhány kofa valóságos rendőri felügyelet mellett, és ha kell rendőri segédlettel, minden irgalom nélkül hajt be rajtunk. Nem hiszem, hogy volna, nem Magyarországon, de az egész világon még egy olyan helység ahol a kofáknak olyan kiváltságos garázdálkodási joguk volna, mint itt minálunk.

Ha jól emlékezem, már többször volt arról szó, hogy ezen az állapotokon segítsenek, mert évenként legalább 1—2-szer meg-megjelenik a lapokban a panasz, de valósággal érthetetlen okokból eddig mi sem történt.

Határozottan vallom, hogy az európai békét könnyebb volna felrobbantani, mint Arad város erre hivatott közegeit rávenni, hogy ebbe a darázs-fészekbe belenyuljanak.

Elismerem az aradi rendőrségről, hogy mint a rendőrség, hogy a vidéki városok rendőrsége között az első helyet foglalja el, és mi aradiak, akik ösmerjük azokat a szerény anyagi viszonyokat, amely rendőrségünk rendelkezésére áll, büszkéek vagyunk reá.

Csak hogy az aradi rendőrség megfledkezik, vagy nem veszi észre, csekélységnek látszó, de mégis egyik legfontosabb és legvitá- lisabb érdekeinket: az aradi piacot, s így szabadon garázdálkodhatnak a kofák piacaink e szabaddalmazott zsombetszői, még pedig, mint már e nitettem, rendőri felügyelet mellett.

Ez a panasz állandó, több már mint 15 éve, hogy szanálását kérjük, sőt határozottan kijelentjük, hogy a rendőrségnek erről tudomása van, mert vannak esetek, midőn a kofáknak szemtelensége a türelem legvégső határára is kicsap, és csak ekkor kerül a rendőrség elő, de csak ezer esetben egyszer.

Annak, hogy az aradi piacnak árai drágábbak, mint a budapesti, berlini, mint a párisi árucarnok árai is, egyedül a kofák az okai.

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

részletekbe nem bocsájtjuk, lehetetlen ez azért, mert az eseteket felsorolva, a női méltóságunkat ért bántalmuk, nagyon kemény kifejezésekre kényszerítenének.

Szeretnénk, ha a főkapitány ur egyszer inkább a piacra kifáradna; sokkal több anomáliát fog találni, mint a mennyit leirtunk, példaképpen pedig oda álljuk a szomszédos Uj Arad piacát, amelyet, dacára távolságának, szívesebben keressük fel, olcsóságánál és piaci rendjénél fogva. Ki-érjen egyszer bennünk át a főkapitány ur Uj Aradra, egyszer meg talán az aradi piacon is végig sétálna megcsik a szive rajtunk.

Több aradi háziasszony megbizásából

H. J.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

A kereskedelmi kamara ülése.

— Meghívó. —

Az aradi kereskedelmi és iparkamara december hó 12-én (pénteken), délután 5 órakor saját székházában lévő nagyteremben teljes ülést tart, melyre a kamarai tagok tisztelettel meghívának a napirend tárgyai:

1. Elnöki közlések. 2. Titkári jelentés. 3. Az iparos-tályai-elelnöki (kamarai alelnöki) általános betöltése. 4. A kereskedelemügyi m. kir. minister urnak leirata, melyben véleményt kér Apátfalva község előjáróságának az ottani kirakodó vásár kihelyezése tárgyában benyújtott felebbezésére nevezve. 5. Ugyanazon minister ur leirata a bélyegzők, továbbá sor- és lapszámzó gépekre magánosoknál való megrendelések gyűjtésére vonatkozólag véleménynyilvánítás iránt. 6. Ugyanazon minister ur leirata egyes iparosok, illetve kereskedők által idegen iparhatóságok területén nyitott fióküzleteiknél alkalmazott üzletvezetők képesítése tárgyában. 7. Ugyanazon minister urnak véleményt kérő leirata Tauc község kérelmére országos vásárai határnapjainak állandó áthelyezése tárgyában. 8. Ugyanazon minister ur leirata az Oroshaza községben nyitható cse édeszerző és foglalkozást közvetítő üzletek meghatározása tárgyában hozott alispáni véghatározatra véleményadás iránt. 9. A számvizsgáló bizottság jelentése és ezzel kapcsolatban jövő évi kamarai költségelirányzat megállapítása. 10. Aradmegye alispánjának átírt az új-szent-annai elővásár engedélyezését illetőleg közgazdasági és közforgalmi szempontból adandó vélemény iránt. 11. Hunyadvármege alispánjának véleményt kérő átirata Hondol község kérelmére napi piac engedélyezése tárgyában. 12. A nagyváradi m. kir. posta és táviratigazgatóságnak, továbbá Arad sz. kir város tanácsának és Bekésvármege alispánjának átiratai az arad és bekésvármegei távbeszélő összeköttetés tárgyában.

13. Társkamara, megkeresések: a) a kolozsvári a kamarák feltétlen portómentessége érdekében; b) ugyanazé a sütő ipar vasárnapi munkaszünetére tárgyában; c) a szegedi magyar fürdőhelyeken hazai ipari és házi ipari cikkek árusítása érdekében; d) ugyanazé a vasuton és hajón továbbított áruküldemények utánvételeinek kifizetésénél a m. kir. posta-takarékpénztár cheque forgalmának igénybevétele tárgyában; e) a brassói a kamarai évi jelentések külön kiadásainak közzétételére vonatkozó ministeri rendelet hatályon kívül helyezése érdekében; f) a debreceni a dohány és szivarárusok vasárnapi munkaszünetére nevezve kiadott m. kir. pénzügyministeri rendelet megváltoztatása iránt. (A kolozsvári kis- és közepkereskedők hasontartalmu átirata. 14. Az aradi kereskedők körének beadványa a csődösmegek eladásánál tapasztalható visszaélések meggátolása céljából felterjesztés tételéről, Goldschmidt Mihály aradi bejegyzett kereskedő cég panaszos beadványa katonai szállítási ügyben. 15. Mihály József beltag hinditványa a m. kir. honvédség és a közös hadsereg lábbeli és egyéb bór nemű szükségleti cikkek szállításának egészben a kisipar részére leendő biztosítása tárgyában. 16. Elnöki előterjesztés a kerületbeli ipartanácsok tagjainak kijelölése iránt.

Szeszüzet

— December 6. —

Mai szeszüzetek: Készsár nagyban nyers szesz 112 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szűrt moslék 1280—13— korona mmásánként.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 6

Nyitáskor. Buzakinálát mérsékelt, a vételkedv tartózkodó. Nyugodt iránzat mellett 10.000 métermázsra került forgalomba, változatlanul tartott áron. Egyéb gabonanevek változatlanok. Időjárás havas.

Heti bevezetés 129,00 métermázsra.

Esti zárlat. Berlin. páris változatlan.

Zárlat 12 órakor:

Buza 1903. áprilisa	7.69—7.70
Rozs 1903. áprilisa	6.69—6.70
Zab 1903. áprilisa	6.29—6.30
Tengeri 1903. májusra	5.76—5.77
Repce augusztusra	11.90—12.—

Zárlat 5 órakor:

Buza 1903. áprilisa	7.71—7.72
Rozs 1903. áprilisa	6.70—6.71
Zab 1903. áprilisa	6.30—6.31
Tengeri 1903. májusra	5.79—5.80
Repce augusztusra	—

Zárlat 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	666—
Magyar hitelrészvény	699 25
Lezámitóbank részvény	439—
Rima-Murányi vasmű részvény	463—
Oszták-magyar államvasuti részvény	677—
Közuti vasút	612—
Városi villamos vasút részvény	324 50

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, december 6.

Magyar aranyárjádék 4%	120 20
Magyar koronajárjádék 4%	97 95
Magyar arany 4%	—
Magyar ezüst 4%	—
Magyar keleti vasút	—
Magyar földtehermentesítési kötvény	98 20
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98—
Magyar nyereségnyersorsjegyek kölcsön	199 50
Észaszabályozási és szegedi kölcsön	156 50
Észtrák papírjádék	100 75
Észtrák járadék ezüst	100 50
Észtrák járadék arany	120 50
Koronajárjádék	100 25
860-iki államsorsjegyek	151 50
Észtrák-magyar bankrészvény	1550.—
Magyar hitelbankrészvény	699.—
Észtrák hitelbankrészvény	665.25
Észtrák-magyar államvasút	676.—
10 frankos arany (Napoleonkor)	19.08
Német birodalmi márka	117 05
London	239.40

Nemzeti színház.

Vasárnap, 1902. évi december hó 7-én:

Bérletszünet.

Bérletszünet.

Délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor, fél árákkal:

Dráma a tenger fenekén.

Látványos színmű 5 felvonásban, 6 képben. Irta: Duque Ferdinand. Fordította: Huszár Imre.

SZEMÉLYEK:

Sir Reginald Eilen	Győre Alajos	Szarténe	Ternyel L.
Emilia	Daróci Ilka.	Zekovits Nika	Mariházi M.
Friquet	Gazdi A.	Jeremia	Pajor Agnes.
Alparancsnok Norton James	Füredi J.	Parancsnok	Gózon Béla.
Lujza	Németh J.	Hajótsiszt	Palotai Gy.
	Csiky László.	Feargus	Sarkadi A.
	Csigaházi E.	Jegyző	Tukorai L.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Bérlet 68. sz.

Páros.

Este 7 $\frac{1}{2}$ órakor, rendes árákkal:

Éjjel az erdőn.

Eredeti népszínmű dalokkal és tánccal, 3 felvonásban. Beniczkyne Bajza Lenke „Hármas határ” című elbeszéléséből írta: Rákosi Jenő.

SZEMÉLYEK:

Paczor Márton	Békés Gyula.	Májás Gabris	Polgár S.
Borisza	Szabó Irma.	Zátonyi Balázs	Győre Alajos.
Agnes, hűga	Csigaházi E.	Marczi, fia	Szabó József.
Balogh Imre	Németh J.	A rektor	Füredi J.
Gyurka, fia	Békéssy Gy.	Libapásztor	Jeszzenyky J.
Máli, leánya	Parlagi K.	Kurtáné	Pajor Agnes.
Kunocsy	Pápai József.	Oreg ember	Tukorai L.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NAPIREND.

December 7. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Ambrus. — Protasians naptár: Ambrus. — Görög-keleti naptár (november 24.): Kelemen. — A nap két 7 óra 19 perckor, nyugszik 3 óra 51 perckor. — A hold két 11 óra 32 perckor, nyugszik 11 óra 5 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége mellett I. östorem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hűvös, havazás.

December 7. Odri Lehel hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.) Az aradi könyvnyomdászok szakszervezetének műkedvelői előadással egybekötött társasestélye (Színházi sörcsarnok.) — Gőzgépezetők és kazánfűtők vizsgálata.

December 8. A tisztviselői fogyasztási szövetkezet Aradon felszámolás alatt rendkívüli közgyűlése délelőtt 11 órakor (Aradi és csanádi egyesült vasutak ülésterme.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Egy előfizető. Arad. Ha levelet akar írni, címezze a képviselőházba. Jeleleg nincs itthon.

M. P. Arad. A lapkihordás körül tapasztalt panaszokat a legnagyobb rigoróztatással szoktuk elintézni. A felszólamlásokat köszönettel vesszük. Leghelyesebb ilyen esetekben telefonon felhívni a kiadóhivatalt, a hol még a nap folyamán megteszik a szükséges intézkedést.

T. C. Lippa. Lapunkat beszüntettük, mert ott van már tudósítónk. A küldött példányok mutatószámok voltak.

M. F. Ujjanát. Sorsjegye nem nyert.

— Telefon 407. szám. —

Kerpel Izsó

60,000 kötetes

kölcsön-könyvtárába

Aradon, Atzél Péter-utca 1. szám, (az udvarban)

A következő újdonságok érkeztek:

Magyarban: Falk: Kor- és jellemrajzok. Beniczkyne: Régen volt. Faragó: Casanova. Garas: Gunyos mesék. Glyn: Erzsébet levelei. Gréville: Vihar alatt. Jokai: A mi lengyelünk. Rákosi V: Falusi Hamlet, Einémult harangok, Sipul. humoreszkjei. Hum. elb. Galambos naplója. Jobbadán. Büttner: Ugy, mint volt. Tömörkény: Vizenjárók. Williamson: Vidéki hölgy. Werner E: Mészakitó kötelek. Werner Gyula: Besztercei diákok. Markevis: A szöghajja. Kincs: A kuruczvilágból. Büttner: Julianka, stb. stb.

Nemzetben: Eschtruth: Die Bären v. Hohe-nesp. Gorgy: Lotte als Mutter. Fri. Mutter. Wliy: Caudines Schuljahre. C's Ehe, C. in Paris. Zechanovits: Die Petersburger Nana. Viola: S. Tulpenhal. Verus: Einer für Viele. Megede: Das Blinkfeuer. Zobeltitz Przem Hummelchen. Crocker: Ein Zugvogel. Die Spinn. Morelli: Pariser Ringe. Stur enrauch: Liebe ist m. Sünde. Alexander: Biegen od. brechen. Auerbach: D. Fortmeister. Bahr: Der Franzel. Bauer: Evelyns Lehrjahre. Berkow: Frau Ilse. Bernhard: Corpus delicti. Brandenfels: Przemsin ohne Lind. Burnett: Eine vornehm Dame. Gérard: Dorfönigin. Green Tag der Vergeltung. Huit. verschl. Thüren. Heyse: Rom. der Stiftsdame. Lindau: G-hilfin. Malot: Daheim. Raim. Golo: Schloss Elkrath. Ouida: Zwei Sinder. Schubert: Peterl. Schlichtergroll: Hexe v. Klevan. S. ätgen: Von Bruderhand. Wothe Berg des Lichtes. Zobeltitz: Backfischkasten stb. stb.

Ifjúsági iratok, francia és angolban igen sok újdonság.

Havi kölcsöndíj 20 fillér, vagy kötetenként fizetve 8 fillér

A beszerzett könyvek újak és tiszták.

Vidéki bérlet is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

Ugyane cég Andrassy tér 30. sz. alatti könyv- és papírkereskedésében igen előnyös alkalmi vétel-ek eszközölhető könyvek és hangjegyekben. Ifjúsági iratok és mesekönyvek meg- lőpő olc-ó árakkal. Egesz könyvtárak méltányos áron való várlása.

Telefon 385. sz.

1592

REGÉNY-CSARNOK.

A róma-párisi expressvonalat.

— Angol regény. —
Fordította: **Riét Gyula.** [29]
(Polytátás.)

A kocsi eltűnt és a tábornok lelépve a kocsiról, a rendőrfőnök elé haladt. A rendőrfőnök ajka is elfehéredett dühében. A tábornokot először nem is látszott észrevenni; Galipaudhoz fordult:

— Gyorsan utána! Itt van, ezzel, — s ekkor egy iratot nyújtott át neki. — Elfogatási parancs. Tartóztassa le, ahol utóléri és hozza a Quai d'Horloge-ba.

Ez volt a francia rendőrség fő állomás helye.

Galipaud átvette az elfogatási parancsot és egy pillanat alatt eltűnt a láthatárról. Flocon ur, a tábornokhoz fordult.

— És most ön! — szólt dühöngve, — számolni tartozik a történetekért.

— Ugyan ne mondja. Tartozom? — válaszolt gunyos nevetéssel a tábornok. — Különben az nagyon egyszerű. Ő méltóságának sürgős dolga van és én elősegítettem távozását. Ez az egész!

— Most már másodsor akadályoz meg szolgálatom teljesítésében. Ezért felelőséggel tartozik.

— Mit nem mond! — felelt előbbi gunyos hangján a tábornok.

— Ön el fog engem kísérni a kormányzóhoz.

— S ha nem lesz kedvem hozzá?

— Akkor megvásárolva fogom oda hurcoltatni, mint a legközségesebb gonoszlevőt.

— Óhó, tisztelt uram, ön megint elveszti a fejét. Nem volna szives felvilágosítani, hogy micsoda gaztettet követtem el?

— Ön egy merénylő szökését elősegítette. — A grófnő merénylő? Ne tegye magát nevetségessé!

— A hálókocsiban történt gyilkosságért ő a fővádott.

— Bah! Ostoba beszéd! Egy hölgy, előkelő származással, finom lelkülettel és páratlan műveltséggel, merénylettel vádolva. — lehetetlen. Ez fölötté gyermekes!

— Nem állítom, hogy ő ölte meg, de bizonyára ő volt annak érteimi szerzője. A gyilkosságot cinkostársai hajtották végre.

— Cinkostársak?

— Igen, az a Ripaldi, az az olasz és komornája Petitpré Hortensia, ki ma reggel eltűnt.

Ez a felfedezés váratlanul érte a tábornokot. Eszébe jutott újra a Ripaldi névvel ellátott távirat és annak rejtélyesen hangzó tartalma. A komorna, ki ebben a borzasztó játékban szintén szerepet játszott; a grófnő különös, mondhatni titokszerű viselkedése és zavart magaviselete. Mindezek hirtelen futottak el szemei előtt s ő újra kételkedni kezdett. A most hallottak nem várt hatást gyakoroltak reá, mi nem kerülte el a rendőrfőnök figyelmét; sietett is saját hasznára értékesíteni.

— Láthatja tábornok ur, hogy mindnyájan súlyos váddal vannak terhelve és én meg vagyok győződve, hogy az rájuk nézve nagyon szomorúan fog végződni. Azt hiszem, ön sem kételkedik már benne és a mi pártunkra fog állani.

— Hogyan?

— No igen. Mondja meg nyíltan, hogy hova ment a hölgy? Segítsen bennünket, hogy kézrekeríthessük.

— Azt majd megcselekszik az ön emberei.

— Valószínűleg. De inkább öntől szeretnék felvilágosítást kapni. Győződtessen meg jóindulatáról, hogy ne kelljen szigorú rendszabályokhoz nyulnom.

Felvilágosítást ne várjon tőlem — felelt elutasítóan a tábornok. — Mindaz, amit a grófnőtől hallottam és róla tudok, az szent előttem.

— Akkor kérem, kövessen a präfekturára. Remélem, hogy e meghívás elegendő, hogy engem kövessen, — felelt nyugodtan a rendőrfőnök, különösen hangsúlyozva a „meghívás” szót.

— Azt akarja mondani, hogy ellenesetben, kényszerítő eszközöket fog használni?

— Az fölösleges lesz. Legalább azt hiszem.

— Eh, önnel megyek, oda, ahova akarja, de előre kijelentem, hogy mitsem fogok mondani, egy szót sem. Mielőtt azonban elindulunk, értesítnem kell barátomat, hogy hol keressen.

— Rendelkezésére állok, — felelt vállát vonva a rendőrfőnök. — Majd arra hajtatunk és beszélünk a házmasterhez.

(Polytátása következik.)

NYILTTÉR.*

Imakönyvek.

Katholikusoknak:

Hock János Imakönyve bőrkötés	5 korona.
Ugyanaz párnázott bőrkötés	7 " "
" borju bőrkötés	10 " "
Tárkányi Vezéresillag bőrkötés	7 " "
Albach szent hangzatok bőrkötés	7 " "
" borjubőrkötés	10 " "

Reformátusok részére:

Tompa olajág 5 korona, zsoitárok vászonkötésben 1 korona, csontkötésben 5 és 6 koronaert kaphatók

Ingusz L és fia

könyvkereskedésben

Arad, Weitzer János (Templom) és Kazinezy-utcák sarkán.

Buttyin község volt urbéresek elnöke.

7—1902. urb.

Faeladási hirdetmény.

A Buttyin községbeli volt urb. közös birtokosok tulajdonát képező, Buttyin község határára fekvő „Bárda” nevű erdő részben a vonatkozó rendszeres erdőgazdasági üzemterv rendelkezései értelmében kihasználható 1894—1901., összesen 8 (nyolcz) évi 129.57 kat. hold kiterjedésű vágásterület 15171 köbmétert tevő fakészletére a mai napon megtartott árverés eredménye jóvá nem hagyatván, ezen fakészlet 1902. évi december hó 18-án d. e. 10 órakor Buttyin község házában írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött II-ik nyilvános árverésen fog eladatni.

Tájékoztatóul megjegyeztetik, hogy az eladandó fatömeg 9.11 százaléka tölgy mü-fa, 60.89 százaléka tölgy és cserhasáb tűzifa, 30.00 százaléka pedig tölgy és cserdoronk tűzifának minősített, de a fakészlet igen tekintélyes része szőlőkaró termelésre kiválóan alkalmas. Az aradcsanádi vasutak borossebes-buttyini állomása a nevezett erdő közelében van.

A hivatalosan megállapított becslés egyezsersmint kikiáltásiár 20860 Korona, azaz Huszezernyolczszázhatvan Korona.

Venni szándékozók felhivatnak, hogy az árverésen személyesen megjelenni, vagy szabályszerűen kiállított, a kikiáltási ár 10%-ával, mint bánompénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlataikat a szóbeli árverést megelőzőleg annak határozott bejelentésével sziveskedjenek benyújtani, hogy az árverési és szerződési feltételeket ismerik és azoknak magukat alávetik.

Az árverési és szerződési feltételek Buttyin község házában betekinthetők, kívánatra írásban megküldetnek.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

Buttyin, 1902. évi december hó 4-én.

2243

Urbéri bizottság.

Saját főzésű Cognac.

A „régí városház pincze”-hez
czimzett

borpincémet

(Szabadság-tér 16. sz.)

hol a legjobb minőségű Muszka-Magyarad és Ménes Gyoroki fehér és vörös asztali, csemege és aszú-

borok,

valamint bel- és külföldi

pezsgők

kaphatók, szives figyelembe vegyék bátor ajánlani.

Különlegességek:

1901. évi Muszka-magyaradi bakator

1902. évi Ménes-gyoroki ürmös.

Tisztelettel

Domány József,

cs. és kir. udv. borszállító.

Legfinomabb valódi Jamaika rum.

Karácsonyra!

Tisztelet el értesítem a n. é. közönséget, hogy a karácsonyi idényre nagyobb vételek és előnyös beszerzések folytán diszmuveket, ifjúsági iratokat, mesés és képeskönyveket óriási választékban, meglepő olcsón árusítok.

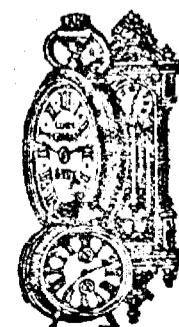
Egyben van szerencsém tudatni, hogy a jövő nem folyamán a Fischer Eüz féle most épült palota legnagyobb üzlethelyiségében külön karácsonyi és újévi tárlatot nyitok, melyben az idei könyvpiacon minden újdonság, diszmuve, ifjúsági iratok és képeskönyvek, a legdivatosabb diszlelőpapírok, emlékkönyvek, karácsonyi és egyéb levelező-lap újdonságok, gyönyörű és eredeti karácsonyi diszkek, level zó-lap albumok, emlékkönyvek és mindenféle finom disztárgyak rendkívül jutányos áron lesznek kaphatók.

Kérem a n. é. közönséget, hogy mielőtt karácsonyi szükségletét megvásárolná, a tárlatomat megtekinteni sziveskedjék, hogy a beszerzés szokatlan előnyösségéről, az óriási választékról és olcsó árakról meggyőződjék.

Kiváló tisztelettel

KERPEL IZSÓ

könyv-, papír- és zenemű kereskedő
Andrássy-tér 20. sz.

Jó órákat olcsón

mind 3 évi írásbeli jótállás
mellett privát vevőknek

Konrad János

óragyára,

aranyárak kivitteli háza

BRÜX, 270. sz. (Csehország).

Jó nickel rem. óra frt 3.75.

Valódi ezüst rem. óra " 5.80.

Valódi ezüst láncz frt 1.20.

Nickel ébresztő óra " 1.95.

Czégem a cs. és kir. birodalmi czimerral van kitéve, számtalan arany, ezüst kiállítási érem, valamint ezernyi elismerő levél van birtokomban. 1903

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Alkalmi vétel!!

antiquar diszmunkák, ifjusági iratok és képes-könyvek

ajándéknak alkalmas,

teljesen ép állapotban, mélyen le-
szállított áron kaphatók

INGUSZ I. és FIA

könyvkereskedésben, Aradon, 2046

Weitzer János- (Templom) és Kazinczy-utca sarkán.

A legjobb és legelőnyösebb
ÜDÍTŐ-ITAL,
mely mint asztali ital különösen kedvelt és borral, cognackal vagy nődényi szörpökkel vegyítve kitűnő láz-
vegyüléklet ad: a

MATTONI-FELD
GISSHÜBLER
legelőnyösebb
SZANYÓ-KIT

blítja a szomjat, hűsít és felfrissít egyaránt. A legjobb
szer a nyári hőség tikkasztó hatása ellen.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ ROVATA

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Este 9—10 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig.
Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta főlve-
etnek.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben
részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg
küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Keresünk:

Helybeli biztosító főügynökség részére ügyes, ismer-
tességgel bíró üzletszerző ügynököt.

A kézműáru szakban gyakorlatilag képzett intl.
megbízható utazót, ki Szabolcs és Biharmegyében már
üzletileg működött.

Vidékre a magyar, hémet, román és szerb nyelvben
járta, fűszerkereskedő-segédet.

Vidéki női- és férfi-divat üzlet részére, ügyes fiatal
segédet, rögtöni belépésre.

Vidéki rőfös- és vegyesáru-üzlet részére a román
nyelvben járta segédet.

Vidéki rőfös- és vegyesáru-üzlet részére, a magyar,
német és román nyelveket beszélő ügyes segédet.

Vidékre a férfi-divat és vegyesáru szakmában jár-
tas, jó megjelenésű, kirakat-rend-ző segédet.

Vidéki fűszer- és vas-kereskedés részére ügyes
katal segédet.

Ajánlunk:

Irodavezetésre alkalmas, önálló mérlegképes köny-
velőt és magyar német levelezőt, a ki megfelelő tőkével
jövendőműködő vállalatához esetleg társul is lépne.

Hísőrendű nagykereskedő cégnél sok évi gyakor-
lattal bíró könyvelőt, naponta 1—2 órai irodai foglal-
kosásra.

A rövidáru szakban több évi gyakorlattal bíró,
intl. ügyes szakképzett, jó megjelenésű segédet.

A fűszer- és csamege áruszakban teljes jártasság-
gal bíró intl. ügyes fiatalembert.

Volt aradi idősebb kereskedőt, írásbeli, könyvelési
munkálatokra, vagy üzleti megbízásokra.

A vas- és fűszeráru szakmában járta, vidéki üzle-
tekben működött, németül és románul tudó fiatal se-
gédet.

A vegyesáru szakban minden igényeknek megfe-
lő segédet.

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.**

Klein Sándor, Keppich Zsigmond,

titkár. Igazgató.

**Nagy
Karácsonyi
vásár!**

HOFFMANN SÁNDOR

A „fecskehez“

Arad, Színház-épület.

Blous selymek

méterje 50, 60, 75, 90 kr.

Mosó bársonyok

méterje 70, 80, 90 kr.

Divat flanellek

méterje 25, 38 kr.

Mosó barchetek

méterje 19, 24, 30, 40 kr.

Tennis flanellek

méterje 19 krtól feljebb.

Ruhakelmék

120 cm. széles méterje 35,
50, 65 kr.

Horgolt

Berliner kendők

legfinomabb kivitelben.

Férfi és női

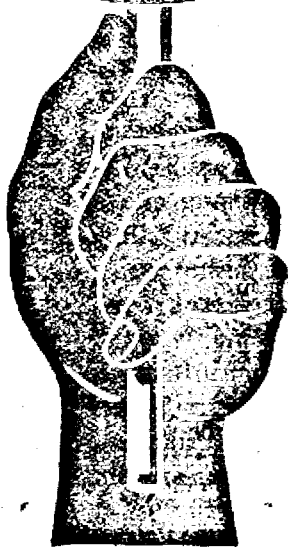
Alsó trikók.

**Majdnem ajándék
egy szörme boa**

3 forint helyett, csak 1.30

Mintákat franco küldök.

Telefon sz. 10.

**A közeledő fűtési idény alkal-
mából ajánlunk**

első rendű szagtalan

Fűtő kőszenet

100 kiló 3 korona 40 fillér;

ugyszinte darabos

Légszesz-pirszenet

(kokszt).

100 kiló 4 kor. 40 fillér.

5 és 10 mm. egyszeri vételnél

árkedvezmény

kétszer mosott, valódi porosz

Kovács kőszenet

100 kiló 4 korona 40 fillér;

rostált darabos

bükk-faszzenet

100 kiló 4 korona 40 fillér;

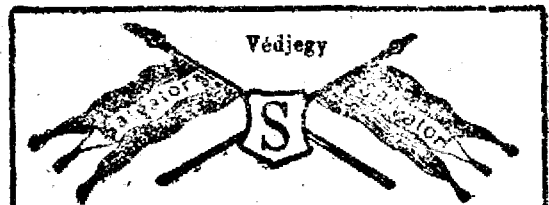
Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása
végzett félnap időt kérünk.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

1693

Telefon szám 139.

**Vesebajoknál,
a hólyag bántalmainál
és köszvénynél,
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,**

a Lithion-forrás

Salvator

kitűnő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes. Kellemes ízű.

Könnyen emészthető.

Első rangú gyógyvíz és diaetikus ital. Számos orvosi tekintélyek által különösen
oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő élet-
módjuk folytán aranyeres bántal-
makban, hasi pangás, máj- és vese
ingatósi tünetekben vagy húgy-
savas vesehomok és vesekövek
képződésében szenvednek.

Kapható ártávkereskedésekben és gyógyszertárakban.

• A Salvator-forrás Igazgatósága Eperjésen.

Valódi császár olaj

literje 40 fillér,

Amerikai szalon petroleum

literje 32 fillér,

Denaturált szesz

literje 36 fillér.

Kapható: 2152

Braun N. A.

festékraktáraiban Arad,

Boros Béni-tér 6. Forray-utca 7.

Telephon 387.

Vámmentes szállítás!

Carl Gottlob Schuster jun.

nagy hangszergyára

Markneukirchen, 519.

(Szászország.) 1717

Alapított 1824. évben.

Hangszer katalogus ingyen.

Cserét engedélyez.

Számos elismerő okirat Ausztria-Magyarország minden részéből.

Fessék levelét pontosan ezimozni!

Még csak néhány napig.

Huzás már 1902. december 30-án.

Magy. kir. jótékonycélu államsorsjáték

főnyeremény 150,000 korona.

Az összes nyeremények összege 365,000 korona.

Sorsjegyek á 4 koronáért kaphatók: a m. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Csepelrakpart, Vámpalota), továbbá: valamennyi postahivatalban, vámtarékban, és söhivatalnál, vasúti állomásokon s a legtöbb dohánytözsében és váltóüzletben.

Budapesten, 1902. július hó 1-én.

1947

M. kir. lottójövedéki igazgatóság.

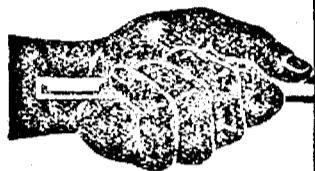
Telefon szám 493.

CZIRKÁL GÉZA

asztalos,

Átél Péter-utca 3. szám,

a színházzal szemben. 2196

Meglepő ajándék!

U!

a Trombino.

Tanulás és hangjegy ismeret nélkül azonnal játszhatja mindenki rajta a legszebb dalokat, táncdarabokat, indulókat, u. m.: Sackingeni trombitás, Sei nicht böß. Beim Souper. Radecky induló stb. és még 200 más kiváló zenedarabot, ezen az újtalálmányu. kitűnő és elegánsan kiállított trombitán az u. n.

„Trombino“-n.

A Trombino a jelenkor legszenzációsabb találmánya és mindenütt nagy feltűnést kelt, különösen akkor, ha valaki egy társaságban egyzzerre csak mint kürtművész lép fel, holott az illetőnek ezen tehetségéről azelőtt senki tudomással nem bírt. Minden dal tanulás, fáradság és erőlködés nélkül azonnal játszható, csak a megfelelő hangjegy szalagot kell beilleszteni. **Pompás és erőteljes zene.** Mulatságoknál, társaságokban vagy otthon, a legszebb szórakozás. Kerékpár-, kocsis- vagy gyalog-kirándulásoknál, csónakázásnál a legmulattatóbb kísérő. Tánchoz vagy énekkísérethez kiválóan alkalmas. A Trombino gazdag tartalmu daljegyzékkel együtt, melyben könnyen megérthető magyarázat is van:

- I. minőség finom nickellezéssel 9 dallal 3 frt 50 kr.
- II. minőség finom nickellezéssel 18 dallal 6 " "

Dal-lemezek az I. minőséghez darabonként 30 kr., a II. minőséghez 50 kr.

Egyedüli szétküldési hely utánvétellel

2177

KERTÉSZ HENRIK, Bécs, I. Fleischmarkt 9—976.

Felülmul minden eddig létezőt a

Sultán Rum,

mely a theának rendkívül kellemes és zamatos ízt kölcsönöz.

Ára 1/2 literes üveg 80 kr., 1 liter 1 frt 50 kr.

Kitűnő ízével páratlanul áll a

Sultán thea.

Ára: 1 deka 10 kr., 1/8 kilo 1 frt, 1/4 kilo 2 frt.

Gyermekek és felnőtteknél egyaránt kipróbált kitűnő hatásu szer tüdőbaj, köhögés, nehéz lélegzés, angolkór, csuzos bajok ellen a

szagtalan, kellemes ízű, friss

Csukamájolaj.

Ára egy üvegnek 1 forint.

Délmagyarország részére kizárólagos raktár:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriuma 652

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

Üzlet megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönséggel mely tisztelettel tudatni, hogy helyben,

Andrassy-ter 4. sz. alatt, Nádor szálloda épületében egy a mai igényeknek megfelelő

Virág- és magkereskedést nyitottam.

Üzletemben naponta friss virágokat, szakmámba vágó mindennemű kötészetű munkát, mint alkalmi bokréta, csokrok, koszorúk kiváló műziséssel eszközöltetve jutányos áron elvállalom és árusítom.

Kertészeti tenyésztéseimben támogat világhírű kertészetekben szerzett tapasztalataim, amelyek képessé tesznek a legkényesebb igényeknek is megfelelni. — Eivem: nemeset kertészetemben tenyészteni a nagyérdemű közönségnek olcsó áron beszerezhetősére.

Kitűnő tisztelettel

Rösch Róbert

2241 mű- és kereskedelmi kertész

Andrassy-tér 4. szám alatt.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Karácsonyi vásár!

Hangszerek árjegyzéke:

- 1 finom hegedű vonóval 4 frt, 5 frt, 7 frt.
- 1 kijátszott régi mesterhegedű 10 frttől 200 frtig.
- 1 egysoros harmonika 3 frt 50 krtól 10 frtig.
- 1 kétsoros harmonika 10 frttől 35 frtig.

Hangszerek, melyeken bárki, minden tudás nélkül a legsebbe darabokat játszhatja:

- 1 Helicon 6 kottával 7 frt 50 kr.
- 1 Intona 6 kottával 14 frt 50 kr.
- 1 Aristonette 6 kottával 17 frt 75 kr.
- 1 Gordonka 10 frttől 50 frtig.

Nagybőgő rézgépezettel, igen finom 38 frt.

Dobok, cziterák, hurok, tokok, pikulák, flóták, fuvolák a legolcsóbb árakban.

Streicher J.

2245 zeneház,

Aradon, Tökoly-tér 1. szám.

Spiritus izzófény.

Minden régi petroleum lámpás könnyen átalakítható a patent spiritus gázfejlesztővel izzófényre.

25 darab 12 kor., 50 darab 22 kor., 100 darab 40 korona. 2071

Ezen árakban beemfoglaltatnak a nickel oldaltartók is.

Képes árjegyzék bérmentve ingyen.

Glühstrumph-Fabrik „BRILLANT“

Berlin W., Mauerstrasse 42g.

Küldés utánvétellel.

Borszivattyuk

3 évi jótállással (ingyen javítás) árak 90 koronától feljebb.

Hozzávalóinak 5 minőségű gumiszivattyúk 3 koronától feljebb. Feltérőesség óránként 3000 litertől feljebb.

Hőnig Frigyes

harangöntőnél

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Ugyanott

1835

tüzi-fecskendők és kutak

valamint javítások elfogadtatnak.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmány orvosságát, mely az elvesztett erő újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak.

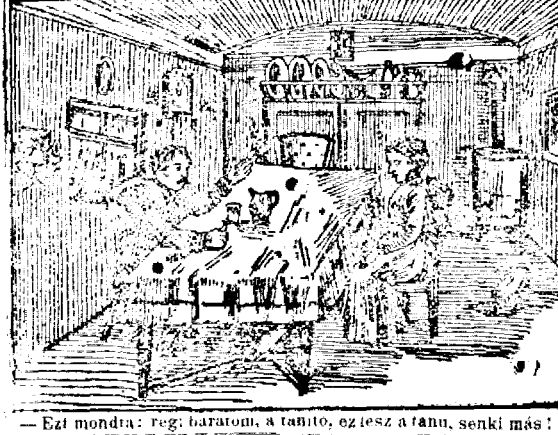
Feltűnő ujdonság! DELICE Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé más nem szívhat. legjobb valódi francia SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

Esküvőn a halál torkában!

Igaz történet az életből. — Elbeszéli: Sinnreloh János, Komárom-Tarjánban. (Utánnyomás tilos.)

Epp arany után volt, mikor egy vasárnap délután a templom előtti hársfa alatt üldögéltünk öreg tanítónkkal, kinek elbeszélését mindig oly kedvvel hallgattuk.

Ferencz gazda — úgy mondta — nagyon kedvelt ember és bíró volt: két leánya közül a Mari, egy 18 éves leány, ez időtájt a gazdag marhakereskedő Márton fiához készült férjhez menni.

— Ezt mondta: régi barátom, a tanító, ez lesz a tanu, senki más! —

A menyegző napja végre elérkezett. Az egész környékből összesereglettek a vendégek. A templomban a tisztelendő úr megadó beszédet tartott: azután zeneszó mellett hazafelé indultunk.

Hirtelen mentő ötletem támadt és oda szólam feleségemhez: „Uristen, ha csak legalább egy üveg Feller-féle Elsa-Fluid volna nálam, az biztosan segítene!”

A dártdót folytattuk, a régi jó kedv ismét helyre állt. A vendégek újabb és újabb Feller-féle Elsa-Fluid készítményekről beszéltek.

Egyszer aztán olvasott a valódi Feller-féle Elsa-Fluidról és Elsa-pilulákról, mire meg is rendeltem Feller V. Jenő gyógyszerésztől Stubiczán, Templom-utca 91. szám (Zágrábmegye) 1 tuczt, vagyis 12 üveg Elsa-Fluidot 5 koronáért és 6 skatulya Elsa-pilulát 4 koronáért.

lodi Feller-féle Elsa-Fluidot és Feller-féle Elsa-pilulákat ajánlja. Mostanában a faluban mindenki használja a Feller-féle Elsa-Fluidot, különösen égetett sebek, szúrás, szaggatás a ragokban, himlő és giliszta ellen a gyermekeknek ótvár ellen és gyenge szemek gyógyítására.

Azonkívül használják a Feller-féle Elsa-Fluidot ficszomodások, vörheny, mellfájás, torok- és gégegyulladás, légzési zavarok, vérköpésnél, rekedtség, görcs, izomfájdalmak, sőt még gyengeség, idegesség, sápkór, vészhelyzetnél is.

Feller V. Jenő gyógyszerésztől, Stubicza, Templom-utca 91. sz. (Zágrábmegye)

4 tuczt Elsa-Fluidot 16 koronáért és néhány hét múlva fiatalabb leánya is ennek használatával teljesen felépült. S most hálából betenkiti rendel 1 tuczt Elsa-Fluidot 5 koronáért a szegények számára.

láz-, influenza-, katarrus-, kéz- és lábtenudásoknál, keserű felbőgösés, hányás- és különösen fogfájásnál. Ez az öreg tanító elbeszélése, melyet nekem egy barátom még rövid idő előtt elmondott.

FELLER V. JENŐ gyógyszerésznek, Stubiczán, Templom-utca 91. sz. (Zágrábmegye.)

A valódi Feller-féle Elsa-Fluid

(Feller jó illatú növényessenzia-Fluidja az „ELSA” védjeggyel) minden üvegén és használati utasításán olyan védjegyet visel, mint mellékleten látható „ELSA” névvel és „FELLER” aláírással.

Table with 3 columns: Price per unit, Quantity, Total price. Includes 'INGYEN' (free) for 1 unit.

Óvakodjunk utánzatoktól! Csak a Feller-féle Elsa-Fluid valódi! — Ha egy levél elveszne, ezélszerű ajánlva írni.

Advertisement for Feller V. Jenő, pharmacist, Stubicza. Includes contact information and a list of products like Elsa-Rebarbara-Pilulák.

Telephon szám 478!

Wormser Antal**ARADON,**
Lázár Vilmos és Deák Ferencz-utca
sarkán.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát

Női gallérok, felöltők, köpenyek és kabátokban.Nagy választék: 1798**Férfi-, fiu- és gyermek-ruhák, felöltők és téli kabátokban.**

Telephon szám 478!

Téli ingek, nadrágok, keztyük,
gyermek őszi és téli sapkák és kalapok.

Szőnyegek, függönyök,

Linoleum és I. rendű parquetta szőnyegek,
függő- és asztali lámpák,**vadász fegyverek és táskák**
nagy választékban.**ZIMMERMANN és EISELE**Arad, a Szentháromsággal szemben (Templom-utca sarkán)
a „Zöld papagájhoz”. 1871

Ablakredők és lőtakarók.

Ezrekre menő hálaíráttal elismert egyetlen és kitűnő hatású

tyukszemirtó-szer

a Hajós-féle

ANAGALLIN.Tyukszem, szemölcs és mindenféle bőrkeményedést biztosan és
gyökeresen eltávolít.

Ára egy üvegnek 70 fillér.

MUNDAN

legújabb és legkitűnőbb amerikai folttisztító víz.

Mindenféle ruhaszövetből zsír és egyéb foltot azonnal eltá-
volít anélkül, hogy a szövet színét megtámadná avagy azon a
más tisztítószerrel szokott foltkarikát idézne elő. **Mundan**
nem gyúlékony, kezelése nem jár veszéllyel.

Egy 200 grmos üvegnek az ára 25 krajczár.

Phenol-sav.Poloska kiirtására egyetlen biztos hatású szer, alkalmazása igen
egyszerű, egy párszori beecsetelés után meglepő eredmény ér-
hető el. — **Ára egy üvegnek 35 krajczár.**

A fenti szerek csakis

652

Hajós Árpád

gyógyszertárában kaphatók

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Oh jaj!Megfojt ez az
étkozott köhögés!Köhögés, rekedtség és
elnyálkásodás ellen gyors
és biztos hatásúak**Egger mellpasztillái,**az étvágyat nem ront-
ják és kitűnő ízűek.

Doboz 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR”

GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci-körút 17.**Eljen!**Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított!**Kapható Aradon:** Berger Gyula, Földes Kálmán, Hajós Árpád, Khudy József, Ring
L. Józ, Rorshay Mátyas özv., Tábor Gyula, Vojtek Kálmán gyógyszertárakban és Vojtek és
Welsz drogeriáknál.**Gyórokon:** Masznyik Dániel gyógyszertárában.
Magy.-Pécskán: Mike József gyógyszertárában.
Ó-Pécskán: Rokezán János gyógyszertárában.
Simándon: Csiky Lukács gyógyszertárában.
Szilkezőn: Fűredy Ede gyógyszertárában.

1894

FARKAS ÁBRAHÁM**zálogház és ékszerüzlete****Aradon, Tököly-tér 1. szám alatt.****Legbecsesebb ajándék az arany és ezüst,**mert évek multával is megvan a megfelelő értéke, még akkor is, ha a tárgy össze van darabolva. Aki tehát **karácsonyi**
és **ujévi** ajándék gyanánt szép és olcsó

2244

arany, ékszer és ezüstnemet vásárolni akar,

ne mulassza el az alkalmat dusan felszerelt raktárunkat b. látogatásával megtisztelni.

A vidéki közönség becses figyelmét czimemre felhívom.

Előnyös alkalmi vétel.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség szíves tudomására hozni, hogy raktáromon levő

összes női és lányka kalapokat

az előre haladt idény és óriási raktárom miatt még bevásárlási áron alul is elárusítom.

Régi hírnevem biztosít a pontos és szolid kiszolgálásról. Ajánlom a következő cikkeket.

Női kalapok 2 frtől feljebb. Lányka kalapok 1 frt 20 krtól feljebb.

Magamat a m. t. hölgyközönség jó indulatába ajánlva, maradok teljes tisztelettel

GRUBER E.

Üzleti helyiség Aradon, Szabadság tér, Színház-épület (Mezz-ny).

Kész gyászkalapok raktáron vannak és hozzávaló fátylek 4 frt 50 krtól kezdve kaphatók. 2186

25 év óta fennálló

vegyes kereskedés

6000 lakossal bíró mezőváros főterén 2236

átadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Irodai gyakornok

folyó év december 15-iki belépéssel 2186

kerestetik

egy vidéki malom és gazdaság irodájában teljes ellátással és kezdetleges fizetéssel, kik irodai teendőikben már némi gyakorlattal bírnak, érettségizettek és románul beszélnek, előnyben részesülnek.

Ajánlatok Holländer Sámuel urhoz nyújtandók be Csermön.

Irnok

kerestetik

a csintyei jegyzői irodában,

ki az adóügyekben teljesen jár-tas, mosás és ágynémün kívül havi 50 korona fizetés és teljes ellátásáért, a magyar nyelven kívül a román nyelvet teljesen bírnia kell. Az állást azonnal elfoglalhatja. Jelentkezők írásban forduljanak a községi jegyzőhöz.

Csintye, 1902. évi december hó 2-án.

Az előjáróság.

**Karácsonyi és ujévi ajándékok.
KRIEGLER ADOLF**

mű-órás és ékszerész

Arad, Andrassy-tér 18. szám, (Lócs-ház) Záray delikatesz üzlete mellett.

Van szerencsém Arad és vidéke nagyrabecsűt közönségének tudtára hozni, hogy Krieglér D budapesti arany, ezüst és ékszerárugyáros Aradon fióküzletet nyitott és saját készítményű áruit, melyek a legizlesebb és legújabb kivitelűek, gyári árakban áruítom. Az összes arany és ezüst áruim a magyar kir. fémjelző hivatalból fémjelazva vannak.

A Krieglér D. féle arany, ezüst és ékszerárugyár 35 éve áll fenn és számtalan éremmel lett kitüntetve.

Egyszerűen értesítem a n. b. közönséget, hogy elvállalok mindennemű órajavításokat és legnehezebb különlegességű munkákat úgy órákban, mint aranyemű munkákban. Nálam vásárolt vagy javított órákért 3 évi jótállást eszközölök.

Bocsos pártfogását kérve

2133

alázatos tisztelettel

Krieglér Adolf,

chronometer mű-órás és ékszerész

Arad, Andrassy-tér 18., Lócs-ház.

könnyen emészthető, jó ízű, vastartalmu eledel, és erősítő szer, amely vért képez és az idegeket erősíti.

Tudakozódjunk orvosainknál.

Minden gyógyszerárban kapható.

Főraktár Aradvármegye részére VOITEK és WEISZ drogueria nagykereskedésében Aradon. 1985

Barna kőszén

a legolcsóbb

tüzelő és fűtési anyag

házi és üzemczélokra.

1. Waggon (10.000 kilogramm) **120 korona**

az aradi állomásra bérmentve szállítva ajánl

VARGICS IMRE

kőszénbánya tulajdonos

2134

Szinérszeg, Temesmegye.

Sanatorium és Vizgyógyintézet

Arad, Zrinyi-utca 3. sz. Telefon 270.

Vezető-orvos: **Dr. HECHT.**

Idegesség, ideges gyomor, bél-, fej-, szívbántalmaknál, rheuma, köszvény, szíveizsirodás, **vérzegény-ség,** s ivbillentyű, nő, tüdő és gégebajok, rossz testtartásnál. Gyógyeszközök: Hidegvizgyógyomd, villamfény-, moor-, szénsavas, villamos fürdők, masszázs, belégzések, villamozások, svéd gyógytorna. Napfürdő. Hasmassage. 1809

Bennlakéknak kényelmes szobák, jó ellátás.

Délmagyarországon egyetlen jogositott intézet, mely télen-nyáron nyitva van.

Jemm E.

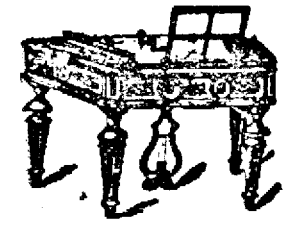
rég elismert Mell-Czukorkák

szor **köhögés és rekedtség** ellen.

Engedélyezve 19. 4. 02. sz. 75066. helytar-tósági határozattal.

Egy csomag 50 fillér.

Kapható Aradon: Földes Kelemen, Hajós Árpád és Rozsnyay Mátyas urak gyógy-szertárában. 2119

Pártoljuk a hazai ipart!

Szép és jó munkáért

Páris, London, Stockholm és Budapesten ki-tüntetve

Varju Béla

cs. és kir. szab. műhangszer-ipar telepe Budapest, VIII., József-körut 20. sz.

A székes-tőváros valamint több zenekar és társulat-estület szállítója.

Saját készítményű hangszerek, u. m.:
frtől frtig
Iskola-hegedűk 5 15 Trombiták . . . 4 70
Kijátszott régi he-gedűk . . . 20 1000 Harmónikák . . . 3- 80
Fuvolák . . . 3 80 Arasztónok . . . 14 38
Intóna 6 kótáppal 12, valamint indennemű pengető, vonó és fuvó-hangszerekben. 1764

Ozimbalmok,

45 forinttól 300 forintig, hat évi jótállás mellett. Bárminemű hangszerek javítása. Olcsó árak. Pontos munka. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 1764

Alkalmi butor elárusítás.

Részen használt, részben se-lejtezett jó karban lévő kü-lönböző

butorneműek

igen olcsó ár mellett elárusittatnak

Lengyel Lőrincz

butorgyáros volt helyiségeiben, Andrassy-tér 9. szám alatt.

A tárgyak ugyanott megtekint-hetők d. e. 9—12, d. u. 2—3 órák között. 2240

Alkalmi butor elárusítás.

Zálogcédu.ákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mel-lett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész

ARAD, TEMPLUM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legol-csobb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 1749

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a kiadóhivatal:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvetetnek a kiadóhivatalban:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cseledek kereső vagy cselednek ajánkozó apró hirdetés 20 szögig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárúró helyein.

Apró hirdetésekre szolgáló levelezőlapok kaphatók Aradon:
Ré és Nándor
könyvkereskedésében, Szabadság-ter és Forray-utca sarok.
Ifj. Klein Mór
könyvkereskedésében, Atzél Péter-utca.
Kerpel Izsó
könyvkereskedésében, Andrásy-tér.
Kubina Béláné
papírkereskedésében, Hunyadi-utca.
Keppich Zsigmond
papírkereskedésében, Andrásy-tér.
Özv. Hammerschlag L.-né
dohánytözsdejében, Andrásy-tér.
Lészay Sándor
dohánytözsdejében, Andrásy-tér.
Kis tözsdében
Templom-utca.
Kohn László
Wagongyárban.
Hoffmann József
fűszerkereskedésében, Forray-utca.
Bauer Gyula
dohánytözsdejében, Andrásy-tér.

Vidéken vagy Aradon
óhajtanék kisebbsz-rü üzletet készpénzzel átvenni, olyan üzletek, melyek italmérés-ei és dohá ytözsde vel vannak ellátva, előnyben részesülnek. R szl-tes ajánlatokat X. Y. jelige alatt a kiadóhivatalba kérek. 2203

Egyetemi hallgató
instruktornak ajánkozik. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kér Sz. B. jeligével. 2205

Kerestetik
egy ügyes pénztárnok, ki az irodai teendőkb-n némi jártassággal bír. — Czim a kiadóhivatalban. 2219

Erdélyi fajalma
váló atott 1 kg. 20 kr., II-sod minőségű 15 kr. Kapható Sponner Adolfnál Aradon, Wesselényi-utca 16. szám. 2233

Kész butor eladás!
Ajánlom a n. é. közönségnek **szolid kivitelű kész-butoraimat** és olyanokra megbizást készséggel elfogadok. 1399
Varga József
asztalos-mester
Arad, Kápolna-utca 6. sz.

Cseplőgarnitúrák
4, 6, 8 lóerejű, keveset használt, angol, magyar gyártmány, kedvezően kaphatók Kovács Soma gépkereskedőnél Aradon. 2246

Csinos uri nő
állandó benső barátságát keresi nyugdíjogosultságot nyert elővelő hivatalnok, fiatal özvegy. Komoly célzatu levelek kéretnek „Fekete v barna molett” jelige alatt e lap kiadóhivatalába. 2235

„Hiteltudósító“
keresk. értesítő iroda
Aradon, Deák Ferenc-utca, Földes-palota.
Tulajdonos: **HEHS VILMOS.**
Feltétlenül megbízható értesítések ad: kereskedők, iparosokól stb. stb.
Prospectus rendelkezésre.

Villanyos házi csengő bevezetést,
Villanyos házi csengő javítást,
Villanyos csengő évi jókarban tartást,
Házi telephon szerelést szakszerűen és jutányosan készít 1733

Kalmár József
villanyműszerész, kerékpár és varrogép-faktár és javító műhelye
ARAD, Salacz-utca 2.

Czimek
bármely ország- és szakmából, ajánlatok szelküldése és üzleti összeköttetések létesítése céljából (postadíj jótállással) Rose-zweig József és fia Nemzetközi Czimirodájában Budapest, V., Nádor-utca 13. sz. 1670
Prospektus bérmentve.

Könyvelőné
állást keres. Ajánlatok „Könyvelőné 66” jelige alatta kiadóhivatalba kértnek. 2249

4 pár czipő csak 2 forint 50 kr.
neveltséges árért kaphatóriási mennyiségben történt bevásárlás folytán. 1 pár úri és 1 pár női barna fűzős czipő legújabb divatu, szegeztt talpakkal; továbbá 1 pár úri- és 1 pár női divatcipő zsinórzattal, elegáns és könnyű.
Mind a 4 pár csak 2 forint 50 kr.
Megrendeléseknél elég a czipő hosszúságát megadni, utánvételt küldi
Braymann czipő export üzlete
Krakau, Postfach 77. 2242
Meg nem felelő kicseréltetik.

PÖSTYÉN-FÜRDŐ
Csuz. kőszvény, Ischias, Exsudatumok egyedüli sikeres gyógymelye. Telen is nyitva. Kinek az utazás nehézkes, használjon **házi kúrát a póstyéni iszappal**, mely a háziorvos kezelésében minden gyógyszer felülmul. 5—10 kg. iszap, 10—20 üveg hévízzel egy kúrára elegendő. Használati utasítást, téli prospectust szívesen küld: a fürdőigazgatóság. 2250

Öregeknek és ifjaknak
hasznos utbaigazításul szolgál a most újból megjelent és számos kiadást ért Dr. Müller (Med. Rath.) által írott **Megromlott ideg-, faj- és nem-rendszer** című könyve, amely jó tanácsokat ad ezen bajok ismertetésére és gyógykezelésére. 1075
Egy korona 20 fillér bélyegeken történt előzetes beküldése esetén bérmentve küldi Curt Röber Braunschweig.

Uraságoktól levetett téli és nyári ruhákat a legmagasabb áron veszek.
Kívánatra házhoz is megyek. Továbbá használt butorokat is veszek és olcsó áron eladok. 1928

Menczer Márton
Arad, Petőfi-utca 7. sz.

Legjobb köszén a VULKÁNI,
mely magas fűtőképességénél fogva, valamint tiszta kezelés tekintetében a sokkal drágább porosz szenet pótolja.
3 korona 40 fillér per 100 kiló, házhoz szállítva egyedül nálam
kicsinyben kimérve kapható. Ezen kitűnő magyar köszénre rendeléseket kocsirakományokra is olcsó árban vállallok, ugyszintén petrozsényi köszén, valamint kokszt és faszénben állandó raktáromat a p. t. közönségnek ajánlom.
BILDHAUER R.
Szabadság-tér. 1844
Telefon szám 256.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy **Aradon kárpitos és diszítő-üzletet nyitottam.**

Több éven át Budapest, Bécs, Berlin, Brüssel és Párisban elsőrendű műtermekben dolgoztam, úgy, hogy azon kellemes helyzetben vagyok t. cz. rendelőimnek legkényesebb igényeinek is megfelelek. Elvállallok minden e szakmába vágó munkákat, a legegyszerűbbtől a legfinesebb kivitelig a legjutányosabb árak mellett. Elvállallok olcsón **lakásberendezéseket** helyben és vidéken. Költözködések alkalmával butorcsomagolást, ugyszintén használt kárpitozott butorok újra áthúzását gyorsan és olcsón eszközölök.
Egy jó házból való fűt tanulóul felveszek.
Tisztelettel

Reiner J. Gyula
kárpitos és diszítő 1918
Thököly-tér 6/a. szám (Prolich-ház.)

500 forintot fizetek annak, akit **Bartilla** fogvizének használata mellett, üvegje 35 kr. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büziik. (Csomagoláért külön 10 kr.) **Bartilla A. örökösök**, (E. Winkler) **Wien**, 1911 Sommer-gasse 1. Kapható **Aradon: Ring Lajos** Asztalos Sándor-utca 1. sz. **G. Földes Kelemen**, Deák Ferenc-utca 11. sz. gyógyszerterekben. — Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamisítványok feljelentői 161 díjaztatnak. 551

Epilepsia.
Aki epilepsia an, ideges görcsökb-n vagy egyéb ideg-etegekben szenved, kerjen az erre vonatkozó könyvecsket, amely ingyen és bérmentve kapható: **Schwanen-Apotheke, Frankfurt a/M.** 1099

A legszebb karácsonyi ajándék
a szab. Pittner-féle

Petroleum-gázegő,
mely 70 gyertyafénynyel ég.
Minden lámpára alkalmazható.
Egy liter petroleum 12 óráig ég.
Ezidőszert a legszebb világitás.
Ára 13 korona.
Kapható minden jobb lámpázletben.
Magyarországi vezérképviselő:
Salgó Izsó, Budapest,
V. Lipót-körut 17. 2239
Dus lámparakár. — Prospektus ingyen.

Vendéglős kerestetik
a berzovai nagyvendéglő és kocsma helyiség részére 2224
1903. február hó 1-ére.
Értekezhetni Goldberger Gábor kereskedőnél, Berzován.

ÉLETNAGYSÁGU FÉNYKÉP INGYEN!

Felülmulhatatlan
karácsonyi meglepetés

minden házban:

Az Életnagyságu Fénykép!

INGYEN

kap mindenki egy hatvanöt centiméter magasságu, finom

Platin. brom-fényképet

bármily kis arckép után elkészítve, ha csupán 10 koronáért vásárol

PORTER VILMOS

Nagy Áruházában

Aradon, a Szabadság-téren.

— Csak a diszes papirkeretért térítendő meg 3 korona. —

Hogy karácsonyra elkészüljön az ingyen-fénykép, ajánljuk a bevásárlást mielőbb megtenni.

És figyelmeztetjük,

hogy nemcsak az 50 méter hosszú játék- és diszmtáru-teremben, hanem az áruház minden osztályában:

Czipők
Férfi-divat
Női-divat
Háztartási cikkek

a leggazdagabb választékot találja!